

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 34 korona.
Egy hónapra 3 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 38 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 867.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, március 16.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: A legközelebbi teendők.
Március tizenötödike.

A la- és lémpariskola kibővítése.

Az orosz-japán háború.

A Népszínház válsága.

Az orosz lova.

Az automobil szédelgő.

A polgármester budapesti útja.

A szabadság-lakoma.

Zavargások Budapesten.

Színészvendékek botránja.

Tárca: A boszorkány arcképe. Irta: Enrico B.

Csarnok: A hirtelen ember. Irta: Csehov A.

A legközelebbi teendők.

Arad, március 15.

Ma pihenője volt a politikának. A Ház sem tartott ülést. A honatyák szerte széledtek az országban s választóikkal együtt ünnepelték a szabadság megvirradásának évfordulóját. A holnapi nap azonban újból munkára szólítja a képviselőket, hogy az egy napos szünet után hozzállásnak az alaposan feltornyosult teendők elintézéséhez.

A múlt évi ujoncjavaslatok elintézésével a kibontakozásnak első, gyakorlati lépése megtörtént. A törvényhozásnak most már kötelessége, hogy további produktív munkájának akadályait is mihamar elhárítsa. A munkapályáról elsősorban is eltávolítandó akadályok mindazok a törvényjavaslatok, melyek a törvényen kívüli állapot megszüntetését célozzák.

A miniszterelnök, ki a Ház legutóbbi ülésén egy alaposan átgondolt munkatervet fejtett ki, ehhez a parancsoló szükséghez képest a programot úgy állította össze, hogy ezeket, az ex-lex állapot megszüntetését célzó, avagy tartalmuknál fogva megkésett előterjesztéseket a Ház legelsősorban és pedig még husvéti szünete előtt hozza tető alá.

A mint tudjuk, négy törvényjavaslatból áll az a munkaprogram, melyet a kormányelnök abszolválandónak tart még a nagyhét előtt. Elsősorban is tárgyalandónak tartja a kormány a folyó évi ujoncozási javaslatokat. E javaslatok sürgős tárgyalása nem katonai érdek. A hadsereg vezetőségének elvégre is igen közbős, hogy az 1904-ik évre kiállítandó, októberben bővülő ujoncokat néhány hónappal előbb vagy utóbb kapja meg. A katonai érdek csak annyi, hogy az ujoncok októberben sor alá álljanak.

Ha a miniszterelnök az ez évi kontingens kiállításának tárgyalását első sorba helyezi, ugy ezt a polgárság érdekeinek szolgálatában cselekszi. A polgárságnak és első sorban a hadköteleseknek érdeke az, hogy már jó eleve tisztában legyenek vele, vajjon októberben le kell-e majdan róniok védkötelezettségüket. De e mellett eminens érdek az is, hogy a sorozás még olyan időben történjék, a mikor általa sürgős mezei munkától dolgos kezét el nem vonnak.

Még husvét előtt letárgyalandó lesz

az 1903-ik évi költségvetési előirányzat. E budgetnek jelentősége megszűnt ugyan az által, hogy az esztendő pénzügyi kezelésének, e kezelés irányelveinek, kereteinek megállapítása gyakorlati lehetőségét elveszítette, mindazonáltal az állami számvitel technikai intézése nagyon fontossá teszi, hogy az 1903-ik évi előirányzatot még a márciussal véget érő pótnegyed lejártá előtt elintézzék s így a számvitelre alap teremessék.

A még letárgyalandó két további javaslat az ex-lex állapot megszüntetésének célját szolgálja. Provizórium mind a kettő, hosszabb diskussziót ilyképpen nem igényel, de mindkettő a tényleges állapot törvényesítése végett sürgető. E két javaslat közül az első a Horvát-Szlavonországgal kötött pénzügyi egyezmény ideiglenes meghosszabbításáról, a másik pedig kereskedelmi viszonyainknak Olaszországgal való ideiglenes szabályozásáról intézkedik.

E szünet előtti programtól lényegre is, jelentőségre is különbözik az a munkatervet, melyet a miniszterelnök a husvét utáni időszakra szán a parlamentnek.

E produktív és az ország legszélesebb rétegeinek érdekeit felololó program első pontja az állami beruházásokról szóló törvényjavaslat, melyet a pénzügyminiszter már a legközelebbi napokban letesz a Ház asztalára, a bizottság pedig még husvét előtt letárgyal.

Azután venné elő a Ház a vármegyei

A boszorkány arcképe.

Irta: Enrico Boni.

Élénken él még bennem annak a vidéknek emléke: szakadékos, vízmosásos tájék a hegység lejtőjén. Az én kis nyaralóm a hegység legmagasabb pontján emelkedett, teljesen elszigetelten a falutól.

Egyik barátomat láttam akkortájt vendégül, Orkoffot, ezt a nagy művészt, a ki festményei révén épp oly híres volt, mint különkdése révén. Teljesen befolyása alatt állottam, erős egyéniséget kisugárzó lényének. Nem emlékszem, hogy valaha is el tudtam volna fogadtatni vele valamelyik nézetemet, ha az ő nézete eleve különbözött az enyémtől.

És mégis szerettem s magam kértem, hogy töltsen el velem a nyárnak egy részét kis nyaralómban, a melyet akkoriban szereztem. Nap közben ritkán távoztunk hazulról és csupán estenden indultunk eszeveszett kirándulásokra, bele a sötétségbe, a szakadékokon, a kopár és köves hegycsúcson át, új, különös szenzációkra szomjasan.

Egyszer, a mikor épp egy ilyen éjjeli kirándulásról tértünk haza s a falu felé ballagtunk, egy nagy fekete kutya állta el váratlanul az utamat. El akartam kerülni, de a fekete állat nem tágitott és fenyegetően kezdett morogni; erre rávágtam a botommal. Az állat egy tompát hörgött, rám szegezte egy pillanatra vörös tűzben fénylő szemét, azzal lassan, leko-

nyult farkkal e'cammogott. Es miközben a kutya eltakarodott, valami rekedt, leirhatatlan hang, a mely mintba átkozódás lett volna, csapta meg fülemet; az a hang valahogy alólam hatott föl.

Arra felé tartottam lámpásomat, a merről a hangot hallani véltem és egy szörnyű nőalakot pillantottam meg, a mint összekuporodva ült a földön. Reám vetette apró, ijesztő, sóvár szemét. Az arca csupa ránc volt, az inye teljesen fogatlan, az álla beesett, a szája széle kicserepezett.

Valami rettenetes átkot dünnyöghetett és a hogy a hangtalan szavak eiröppenő látszólag irtózatosszójából, valami őrdögi Szibillának hatását tette az emberre az ijesztő némbor. Lehetetlen elképzelni azt a hatást, a mit az átkozódó némbor a nyugalomnak, a csöndességnek közepette tett ránk; és soha, soha vissza nem tudnám adni sem szóval, sem ecsettel irtózatosszójának mozgását. Megvallom, roppant mély hatást tett reám ez a jelenet. Barátom azonban érzéketlenül állt mellettem, majd megfordult és szép lassan megindult előre. Utána siettem és egy félig betett kapu mögöl egy fekete fej bukkanat elő egy pillanatra s halk hangon ezt sugta valaki felém a sötétben:

— Isten óvjon! megütötteg a boszorkány kutyáját!

Másnap nem is gondoltam már az esetre s Orkoffot vártam haza, aki valami ürügygel elment hazulról s nem hitt magával. Végre hazakerült.

— Tudja-e, kérdezte hirtelen — hogy a faluban egyébről sem beszélnek, mint a maga esetéről?

— No bizony érdemes is arra szót vesztetgetni! — feleltem és vállt vontam.

— Csak ugy látszik, hogy nem, — mondta Orkoff roppant nyugodtan. — A parasztok azonban, ugy vettem észre, nincsenek az ön nézetén! „Megütötte a boszorkány kutyáját!...” Ha látta volna, milyen rémüldözve mondták... A nagy titokzatoskodás és ijedség láttára magam is érdeklődni kezdtem az iránt a banya iránt és a kiktől fölvilágosítást kértem, halk hangon és miközben számtalanszor keresztet vetettek, beszéltek, hogy a banya mindig is olyan vén és fogatlan volt, mint most... A falu vénei jól emlékeznek reá, hogy a banya már akkor is ugyanolyan volt, a mikor még ők gyerekek voltak! Dühös, bosszuálló teremtés, a ki a legborzasztóbb boszura kész mindjárt; az átka m fogja azt, a kit megátkoz és ha még ugy is elzárkózik előle az ember, megjelenik az álmában... és akármeddig, akárhova elmegy utána... Mindenre, mindenne képes ez a némbor, pedig — és ez a legsodálatosabb — ki nem mozdul zugából, a hol annyi esztendeje él összekuporodva, annak az egy fekete kutyának oltalma alatt, a mely a boszorkánynak legdrágább jószág... s a melyen ön abban a szerencsétlen pillanatban jónak látott végigverni.

— Hát ezeket beszéltek erre tőjt — toldotta elbeszélését némi szünet mulva Orkoff;

tisztviselők, a községi és körjegyzők fizetésrendezéséről, továbbá az a-yakönyvi törvény módosításáról szóló törvényjavaslatokat, majd a bizottság által a tárgyalásra már előkészített polgári perrendtartást, végezetül pedig a folyó évre szóló állami költségvetést, melyet a pénzügyminiszter expozéja kapcsán ugyancsak még husvét előtt letesz a Ház asztalára.

Ezek az integráns részei annak a munkaprogramnak, melyet a miniszterelnök a Ház hangos approbálása mellett megismertetett. Hűvös atmoszférában mozgó témák, melyek nem politikai túsákra, hanem produktív, az erőket egybeforrasztó munkára hívják fel a képviselőket. A munkaképessé lett parlament bizonyára megérti, méltányolja ezt a célzatot és tőle telhetőleg törekedni fog arra, hogy az ország ügyei már egyszer rendbe jöjjenek. Közös érdek ez, mindannyiunk érdeke.

Március tizenötödike.

(A szabadság születésének ünnepe.)

— Az Aradi Közlöny tudóstójától. —

Arad, március 15.

Március 15-e . . . Van-e magyar ember széles e hazában, kinek meg nem dobban a szive e napon, a melyen fölhangzott a Múzeum előtt Petőfi Talpra magyarja? Meg lett írva szabadságlevelünk; föl szabadult a föld, a nép; meg lett a szabadság, a mi lelkiismeretünk, erősségünk s alkotmányunk védőfala. A testvériség, egyenlőség megpecsételve; szeretettel öleltük át egymást; összeforrtunk, megerősödtünk, hogy bírjuk az eljövendő nehéz, véres napokat. Széchenyi István gróf, Deák Ferenc, Kossuth Lajos, mint égő fáklyák lobogtak a sötétben, hogy világossítsák a mi utainkat, tévelygéseinket.

Az ország imádságra hívó nagy hangja: Kossuth Lajos ajka megszólalt, hogy elsőben is imádkozzunk, szeressük egymást; aztán villámlott, menydörgött: hogy jön az ellenség, csatába magyar, ki csak nem öreg és nem béna. Egy szavára hadosztályok álltak sorba; Görgey,

mint egy félisten gázolt át hős seregével az ellenség halott garmadáin. Dicsőség, győzelem, vértenger, Budavár, Vác, Isaszeg, Nagy-Sarló, Branyiszkonál. Aztán, aztán jött Világos, Arad. Letiporva zászlaink, csatasoraink. Csak kettő nem: vitézségünk és hírnevünk. Elveszthettünk mindent, de ezt soha, soha! . . .

Arad város közönsége az elmúlt esztendő szokásához híven az idén is nagy lelkesedéssel, igaz hazafisággal ünnepelte meg az Eszme diadalának napját. Minden ember szive egy ütemre dobbant a mai napon; a város lobogódiszt öltött Arad méltó volt arra a szomorúságteljes, de büszke címhez, amelyet a nemzet ruházott reá. A nemzet Golgothája ünnepelte a föltámadást.

A mai ünnepélyekről az alábbi tudósításban számolunk be:

Ünnepély a városházán.

Aradváros polgársága délelőtt 10 órakor kezdte meg a márciusi napok ünneplését a városháza nagytermében. A díszterem már fél tíz órakor a zsufolásig megtelt, úgy, hogy a későn érkezettek nem kaptak helyet. A városháza előtti tér teljesen megtelt; a rendet díszruhába öltözött városi rendőrök tartották fenn.

Az ünnepélyt Kovács Vince, a nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság elnöke nyitotta meg. Beszédét minden fölösleges dicséret helyett ideiktatjuk:

Nehéz idők közepette az igaz hála és hazaszeretet érzetével köszöntelek nemzetünk megváltásának évfordulójára: március Idusa.

Erkezésedet, mint a költő mondja, hódolok neked. Volt is reá okuk, mert jöveteled évszázada zsarnokságát rommá tette, lehetted egy pillanat alatt leolvastotta a gondolatot a lelkiismeret fogva tartó békókat és

"Sirba esett mind, ki noked sirt ásott."

Drága, minden ünnepünk között a legszentebb nekünk március 15-ike! Drága, mert háromszáz éven át erejét, véré, életét áldozta a szegény magyar szabadságának kivívásáért, megtartásáért.

Szent vagy nemzeti szabadságunk megteremtője, mert eredetét az örök Istentől való. Ő küldött le téged vérrózsákkal díszített édes magyar hazánkba, hogy soha el nem muló fényeddel és a megváltó szerelem erejével millió és millió lélekben világosságot gyujtsál s a rabszolgákat emberekké tegyed. Leborulunk előtted szent Szabadság, mert 1848. március

15 én a magyar nemzetet a szolgaság porából magadhoz, a legfényesebb és legmaradandóbb trónhoz felemelted. Te tetted a sokat szenvedett magyar népet nemzetté! Csak a Te érkezted után érezték, tudták a századok, hogy nekik is van hazájok. A Te isteni erődd plantálta és fakasztotta virulásra millió és millió szívben a legnemesebb virágot, a hazaszeretet virágát, melynek illata a közegő titáni harcra minden igaz lelket erőssé, önfeláldozóvá tett.

Midőn a soha nem pihenő zsarnokság és előítélet az erőszaknak, a sötétségnek leplét akarja nemzetünk életére ráborítani, mindenha Te állasz őt. Szóvétnekednek fénye elűzi a lidércet és bevilágítja az utat, melyen nemzetünknek haladnia kell, hogy a szabadság, az egyenlőség és igaz testvériség hármass evangéliumát megközelítse.

Es a küzdelmek, a szenvedések nehéz napjaiban, hej, de sok jutott és jut még mostanság is ezekből a jó, a hiszékeny magyarok, te voltál és ma is csak egyedül Te vagy ami erősségünk, vigasztalónk.

Ezen ünnepélyes órában, midőn március idusának szellője lelkünket a mindennapi gondtól, portól megtisztítja, mikor a testvérharc túsái néhány percce megcsendesednek, fájdalmas érzéssel látjuk, tapasztaljuk, hogy eleink szent örökségét: nemzetünk szabadságát sokszor, nagyon sokszor nem becsültük és manapság sem becsüljük meg úgy, amint azt az eszme isteni volta, szeretett hazánk teljes önállósága és nemzetünk függetlensége tőlünk megköveteli.

De szeretett véreim, testvéreim a hazaszeretet jegyében, legszentebb nemzeti ünnepünk összhangját, szépségét ne zavarja a kétségbeesés, avagy a szemrehányás vadoló hangja. E helyett minden magyar, nem, minden szabadságot szerető ember, emelje fel tekintetét az örökké való jószág forrásához: a magyarok hatalmas, nagy Istenéhez és közös imában kérjük: világossítsa meg a vérrel áztatott magyar földön lakó polgárok mindegyikének elméjét a bölcsesség, a kölcsönös türelmesség fényével.

Erősítse meg mindannyiunk lelkét 1848. március 15-ének búbajos erejével, hogy közös édes anyánknak: magyar hazánknak nagyságát, teljes önállóságát felépitjük, kivívjuk. Forrassa össze szíveinket az erények szépségével: az őszinte, soha el nem muló testvéri szeretet melegével.

Szabadság! Te legdrágább kincsünk, óh, maradj örökké a három bérc és négy folyó határolta földön, hogy rabok soha, soha ne legyünk!

A beszéd után az állami tanítóképző intézet ifjusága Zoltai Mátyás tanár vezetése alatt énekelt el a bázáért szóló ima fontos ak-

majd félig komolyan, félig tréfálva így folytatta:

— Jó lesz vigyázni, nehogy ha este a dolgozószobájába nyit, egyszerre megjelenjen a boszorkány.

Nevetni akartam, de úgy éreztem, hogy akaratom ellenére valami elfogódottság kezd kerülgetni. Idegrendszeremet valami különös érzékenység kerítette hatalmába. Asztalhoz ülünk, de meg nem tudtam izlelni egy falatot sem; az étel émelyített. És közben erősebb lett bennem az a nyomasztó érzés. Mindazonáltal észrevettem, mekkora mulatságot telik Orkoffnak abban, hogy tanulmányozhat. Való dolog volt az, a mit elbeszélte az imént, vagy pedig csak afféle különös történet? Mikor láttam, hogy Orkoff tanulmányoz, jökedvű igyekeztem lenni, mint rendszerint, annál is jökedvűbb . . . s egy zavaros pillanatban fölkaptam poharamat és nevetve kiáltottam:

— Minthogy a boszorkány ma este meglátogat, hát előre iszom egyet az egészségére! Orkoff egy újabb ürüggyel visszavonult szobájába. Egymagamra maradtam: és a szorongás, a mely barátom szavaira elfogott, nem hogy elmúlt volna most, hanem annál nyomasztóbban nehezedett reám. Teljes bizonyossággal éreztem, hogy valami szerencsétlenség van utban és valami ismeretlen okon támadta, soha nem tapasztalt izgatottság fogott el.

Gondolataim a boszorkányhoz tértek vissza . . . bosszujához, mindahhoz, a minek hírét

költötték róla a faluban. É etemben először éreztem magamat babonás félelem hatalmában. Ha igaz lett volna? Egy pillanatra az a gondolatom támadt, hogy lemegeyek a faluba és pénzzel békitem ki a ven banyát, bocsánatot kérek tőle . . . De büszkeségem végre is győzött.

— Nem, nem — mondtam magamban — nagyon gyerekes eljárás volna . . . És sokáig üldögéltem a kis terrazon karosszékemben és nem akartam semmire sem gondolni.

Beszétedett, a mire bementem a házba. A hogy végigmentem a szobában, szembe találkoztam Orkoffal.

— Eppen magát kerestem — mondta barátom.

Belépünk dolgozószobámba.

— Azt, ugye tudja, — kezdte Orkoff az ő szokott kétértelmű arckifejezésével — hogy buzgó híve vagyok az okkultista tudományoknak. Hiába tenném, ha el is mondanám önnek, minő tényeken alapszik hitem s ha leírnám azokat a fantasztikus, hihetetlen tüneteményeket, a melyeknek tanuja voltam . . . Csak annyit szükséges belőük meg tudnia, hogy több ízben engedelmeskedtem titokzatos parancsoknak s cselekedtem egy és más dolog, mivel valami felsőbb erő úgy parancsolta . . . Es mégis, soha olyan esetet nem értem, a mindt ma. Itélje meg ön maga. Visszavonultam szobámba, hogy levelet írjak néhány barátomnak és a miközben írok, valaki egy eszmét sugall — fennhangon mond-

hatta, mert tisztán hallottam szavainak csengését . . . Az okkultizmus törvényein már én főnn nem akadok, megszoktam őket; nem egyszer kerülünk szembe olyan rosszindulatú erővel, a melyek fölénk akarnak kerülni s a melyeket magunk alá kell gyürnünk. Nem törődtem azért ezzel a különös jelenséggel, hanem folytattam az írást. De a parancsszó megismé- lődött, megisméltődött többször egymás után, és én engedelmeskedtem.

Bámban meresztettem szememet Orkoffra.

— Megálljon — mondta Orkoff.

Azzal kiment s néhány pillanat múltán egy tekintélyes méretű festménynyel tért vissza.

— Ide nézzen! — kiáltott.

Halkan felsikoltottam és megborzsadtam. Orkoff arra a vászonra néhány markáns ecsetvonással rávetette a boszorkány arcát. Nem láttam és nem is fogok ilyen arcképet látni, a mely szebb volna a maga borzalmas kifejező erejében. Bámulatosan hasonlít az eredetihez. Barátom ugyanabban a helyzetben és testtartással festette meg a boszorkányt, a melylyel előző estén láttuk . . . A ráncor, a tenyer ősz haj, a mely a balántékára tapadó színes kendő aól szemébe lógott, az íróasztalon álló lámpa sápadt fényénél annál erősebben lépett elő . . . A szája pedig, az a borzalmas száj, valami nem emberi, nem természetes módon széjjel-huzódott.

Orkoff bizonyára gondolataim között olvasott.

— Nekem semmi érdekem benne — kiál-

kordjait, majd Szudy Elemérnek erre az alkalomra írt lelkeshangu és tartalmu ódáját szavalta el Gazdy Aranka, az aradi Nemzeti színház kitűnő művésznője, aki fényes magyar díszben jelent meg. A gyujtó hatással előadott költemény hatalmas lelkesedést keltett, s utána ezünni nem akaró tetszészaj tört ki.

Szondy János tanár, az ünnepi szónok emelkedett ezután szólásra. A zugó terem egyszerre némára vált, s ünnepi csend fogadta a szónok első szavai. Csupán a Szondy János érces, férfias hangja rezdült végig a teremben. A szónok gyönyörű hasonlatai, lángoló hazaszeretetről tanuskodó beszéde egyaránt megkapták a közönséget, amely a beszéd befejeztével tomboló tetszéssel adózott Szondy Jánosnak.

Az éljenzés és tapsvihár elültével a waggongyári dalkör adta elő Zoltai Mátyás vezetésével a szabadságdalt, majd Záray Jenő szavalta el hatalmas verével a nemzeti dalt.

Végül a waggongyári dalkör elénekelt a himnuszt, és ezután a díszteremben levő közönség a vérosháza előtt állókkal egyesülve megindult a szabadság-szobor felé.

A vértanuk szobránál.

Az óriási tömegbe verődött közönség hatalmas sorban haladt végig az Andrássy téren, utközben a Himnuszt és a Szózatot énekelve. Előkön az ünnepség rendezőivel áthaladtak az Atzél Péter-utcán, és a Szabadság-tér azon részét, amelyen még nincsenek az országos vásárra szánt bódék felállítva, tökéletesen ellepték. A felvonulás több mint egy félórát tartott. Ott voltak a hatóságok képviselői, a testületek, a tanuló fiatalság.

A szobor előtt az állami tanítóképző intézet énekkara hazafias dalokat énekelt. Majd Kovács Vince zugó tetszéssel fogadott beszéd után elhelyezte a szobor talapzatán Arad város polgárságának hatalmas babérkoszuruját.

Végzetül az énekkar az egész közönséggel együtt elénekelt a Szózatot, mire a több ezer főnyi tömeg lelkes hangulatban széteszlett.

Az irodalmi szakosztály ünnepe.

Az aradi Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztály illően ülte meg a szabadság ünnepét. A városháza nagytermében estélyt tartott, a melynek programjában minden pont az ün-

tott föl. — Valami titokzatos kéz vezette kezemet. Egyetlen esetvonást sem kellett kijavítanom. . . Mondom, rendkívüli valami volt az. . .

És nevetett. Vajjon igazat beszél, vagy misztifikáció-e az egész?

— Most pedig megyek, folytatam a félbenhagyott levelet. . . On — tett, hozzá — ivott a boszorkány látogatására és no ugy-e, hogy nem váratott magára! . . .

Azzal lassu léptekkel távozott.

Le nem tudnám írni azt, a mit e rövid jelenet közben éreztem. De minden szenzációm óriásira növekedett, a mikor magamra maradtam.

Félelem fogott el, félelem! De mindazonáltal meg akartam kísérteni a magamon való uralkodást: lassan a tollam után nyultam, hogy félbenhagyott munkámon reggelig dolgozzam. De akármennyire igyekeztem is, hogy elmerüljek abban a jelenetben, a melyen képzeletem dolgozott s a melyet leírni készültem, gondolataim elkalandoztak. És éppen mivel nem akartam semmi áron sem a boszorkány arcképére nézni, a mely az íróasztalom egyik sarkának volt támasztva, éppen azért tapadt reá a szemem a boszorkány szemére, a boszorkány bizalmas szájára. A lámpa rezgő fényt árasztott úgy, hogy a nézésbe belefájdult a szemem. De kénytelen voltam nézni a festményt, kénytelen voltam, kénytelen. . .

Hova tovább úgy rémlik, mintha a kép körvonalai eltűnnének, egybeolvadnának a faléival. . . és a földön összekuporodva ott láttam

napi hangulathoz simult. A zsuron nagyszámú főkép hölgyekből és notabilitásokból álló közönség jelent meg.

Elsőben Mohos Agoston, a szakosztálynak erős invencióju poéta-tagja szavalta el ez alkalomra írt költeményét. A lendületes vers megkapán szövi a márciusi ünnep hangulatába a vértanuk városának azt a hazafias kötelességét, hogy a szabadságharc emlékének panteont, kulturpalotát emeljen. A sze zót zajosan megtapsolták.

Somogyi Gyula dr. a szakosztály alelnöke, az irodalomtörténet jeles munkása méltatta hosszabb, nagyértékű fölolvasás keretében a márciusi időknek, a szabadság hajnalának irodalmát, annak alakjait, irányait, hatását és eredményeit. A tartalmas fölolvasás, mély lelkes hatást keltett.

Zongorasám következett ezután: Vincze Margit kisasszony, az aradi műkedvelő hangversenyek alkalmával már több ízben föltűnt tehetség, Unger tanár kiváló tanítványa játszott több klasszikus, magyar motivumu zongorasámmot. Mindegyiket hosszan, lelkesedéssel tapsoltak, s a tetszésnyilvánításoknak zajos megnyilatkozására megtoldotta ezt még egy számmal.

Végül Odry Lehel, a magyar királyi opera volt tagja, énekelt a szabadságharcnak több bus dalát, köztük a: „Honnét oly szomoruan, pajtás, Mért sir egy szemed jobban, mint a más. . .” kezdetűt. Mindenkinék szívéig hatoltak a csengő, érces hangon előadott, szép magyar dallamok, a melyekért Odryt ki-kitörő éljenzés jutalmazta. Az éneket Orbán Arpád a színház karmestere kísérte zongorán.

Az iskolák ünnepe.

Az Aradvárosi felső kereskedelmi iskolában lélekemelő ünnepélyvel ülték meg a szabadság napját. Aradi Lajos igazgató lelkes megnyitó beszéde után Varga Imre tanár tartott magasan szárnyaló, s az ifjúság hazafias érzésére szokatlan erővel ható, tartalmas alkalmi beszédet. Ezeket részben megelőzték, részben felállítottak az ifjúság énekszámait, melyeknek szép előadása Szikszay Antal karnagynak vezetésében páratlan buzgalmára vallott. A Nemzeti dalt Zeley Kálmán alsó oszt. tanuló szavalta nagy hatással.

Nemzetünk ujjaszületésének évfordulóját az aradvárosi kereskedő tanonciskolában is igaz lelkesedéssel ünnepelték meg. Tegnap délután a tanuló ifjúság a tanárkarral együtt összegyűlt a polgári fiiskola dísztermében, ahol Ko-

magát az élő, valóságos démoni arcot. Rémülten szöktem fel, vérem mintha megdermedt volna. Menekülni akartam, de valamit, az enyémné: nagyobb erő a küszöbhez láncolt s nem tudtam mozdulni, csak meresztettem szememet a kísérteties arcra. Borzasztó volt! A száj, nyilván a remegő világítás következtében, mintha fölnyílt volna. . . majd vigyorogva becsukódott megint. És az ördögi zaj, a mi megütötte fülemet, tán a levegő volt, a mint az ablak réseit között járt, avagy annak az átkozó szájnak titokzatos mormolása?

Vak rémületemben lekasztottam egy ócska kardot, a mely a falon függött és abban a magamból kivetkőzött pillanatban keresztül döftem vele a rémes alak keblét. És most hihetetlen valami következik! . . . A még meg nem száradt festéknek volt-e a következése. . . de esküszöm, hogy a kard, bár nagy erővel döftem vele a vászon felé, a legcsekélyebb hang nélkül járta át a képet! . . . Szinte ugyanabban a pillanatban zürzavaros zugás hangzott fel a falból. Állam mozdulatlanul, remegve. Kis idő múltán Orkoff nyitott a szobába:

— Tudja-e, — mondta és rám nézett szemével, a mely fénylött, mint az acélpenge — tudja-e hogy a boszorkányt holtan találták, mély sebbel a keblén. . .

Csak most néztem meg a kezemet és ruhámat. Mind a kettő véres volt.

vács Vince igazgató megnyitója után elénekelték a „Hymnus“-t. Szutoriusz Fülöp tanuló elszavalta a Nemzeti dalt. Almási Pál igazgató hazafias szép beszédben elmondotta az 5—6 év előtti eseményeket és méltatta a nap jelentőségét. Reich Antal tanuló a „Szabadsághoz“ című költemény előadásával gyönyörködtette tanuló társait. A szép ünnepélyt a „Szózat“ eléneklésével fejezték be.

A polgári fiiskolában ugyancsak megünnepelték március idusát. Az ünnepély programja a következő volt: 1. Almási T. Pál igazgató megnyitója. 2. Hymnus. 3. „Március 15.“ Költemény Endrődy Sándortól. Szavalta Néccin Jenő IV. o. tanuló. 4. „Hadnagy uram.“ Karének. 5. Ünnepi beszéd. Előadta Berecz Károly tanár. 6. „Nemzeti dal.“ Petőfi Sándortól. Szavalta Kertész Dezső IV. o. tanuló. 7. „Nemzeti dal.“ Karének. 8. „Március 15.“ Költemény Inczédi Lászlótól. Szavalta Nagy Iván III. o. tanuló. 9. „Garibaldi.“ Karének. 10. Zárszó. 11. Szózat. Az ünnepély fénypontja Berecz Károly tanárnak tartalmas, költői szépségekben gazdag ünnepi beszéde volt, mely a tanuló ifjúság szívéhez férközött és minden bizonynyal maradandó benyomást gyakorolt reá. Az iskolai ünnepély után a IV-ik osztály tanulóit az intézeti zászló alatt és a tanári kar vezetésével kivonult a nagyközönség által rendezett ünnepélyre.

Ünnepségek a vidéken.

Ujszentanna közönsége is nagy lelkesedéssel ünnepelte meg március 15 ikét. Az ünnepély isteni tisztelettel vette kezdetét, a melyen nagy közönség volt jelen, s a polgári fiiskola növendékei tanáraik vezetésével. Az isteni tisztelet után az ünnepély a polgári iskola nagytermében folyt le. Az ünnepélyen a hazafias közönség köréből igen sokan jelentek meg. A Hymnus eléneklése után Guj Mihály szavalta Petőfinék Rákóczi című költeményét. Szabó Béla igazgató nagy lendülettel s költői hévvel fejegette a nap jelentőségét. Utána szavaltak még Herecz Péter és Kontur Lajos. Rácz Jenő szavalta nagy hatással a Nemzeti dalt. Majd ismét az ifjúsági dalkör énekelt Deák Sándor tanár vezetésével. A szépen előadott hazafias énekek nagy hatást keltettek a közönség körében. Lelkesítette őket a magyar dal szépsége és gyönyörű színezése. A hazafias ünnepélyek rendezését az ujszentannai polgári iskola lelkes tanári karának érdeme.

A zsigmondházi községi népiskola vasárnap d. u. 8 órakor március 15 nek emlékeztére az iskola nagytermében hazafias ünnepélyt rendezett Szentgyörgyi József tanító és Szathmáry Iván községi jegyző vezetésével. Az ünnepély műsora a következő volt: Hymnus, énekelte az iskolai énekkar a f. tanévben szervezett ifjúsági dalárda közreműködésével. Megnyitó beszédet tartott Szathmáry Iván, Petőfi Nemzeti dalát szavalta Kasztora Rezső VI. o. tanuló. Ünnepi beszédet Szentgyörgyi József tartott lelkes hangon. Ezután a két énekkar előadta a Szózatot, Hódossy Talpra magyarját, a Hunyadi indulót; közben pedig hazafias költeményeket szavaltak a felsőbb osztályok jelesebb növendékei. Az ünnepély Szathmáry Iván elnök zárószavaival ért véget. Nagyszámú közönség, melyben az aradi tanítószék is képviselve volt, élvezte és elismerő szavakkal honorálta különösen a precíz előadott, két szóra betanított dalokat.

TÁVIRATOK.

Kolumbia és Panama.

Berlin, március 15. New-Yorkból táviratozák a Berliner Tageblattnak, hogy Kolumbia lemondott a Panama birtokáról és csapatait visszarendelte.

A német lovasság reformja.

Berlin, március 15. A birodalmi gyűlés folyosóján a múlt héten azt híresztelték, hogy a kormány husvét után törvényjavaslatot fog benyújtani, amelyben a lovasság reformjára nagy póthitelt fog kérni. Ebből a hírből egy szó sem igaz.

A herrerozok lázadása.

Berlin, március 15. Német-Délkelet-Afrika kormányzója a lázadás leverésére újabb 800 fős lovasságot és két lovasüteget kért. A császár sürgősen elrendelte, hogy 1000 fős lovasság és 1200 ló azonnal induljon utnak. Ebbe a sorba valamennyi hadtestből jelentkezésre szólították fel az önkénteseket.

Az orosz-japán háború.

(Port-Arthur feladás előtt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 15.

Kétségbeesettek az oroszokra nézve a hírek, melyek Port-Arthurból érkeznek s nem lehetetlen, hogy Port-Arthurt már legközelebb feladják. Helyzetük tarthatatlanná vált a japánok legutóbbi ostroma folytán. Attól a naptól kezdve, hogy a japánok bevonulnak Port-Arthurba, gyökeresen megváltozik a harctér helye, mert a japánok urává lesznek nemcsak az egész tengerpartnak, hanem Mandzsuria déli határszéleinek is. Az oroszok rohamosan vonulnak vissza észak felé, így nem lehetetlen, hogy Mukden, vagy éppen az oroszok vezérkari szállása: Karbin körül lesz az ütközet.

Mai távirataink a következők:

Az új orosz haditerv.

Niucsvang, március 15. Kétségtelen, hogy az orosz hadvezetőség megváltoztatta eddigi haditervét, miután a japán hadügyi kormány tengeren kivívott győzelmeket nem tudta kihasználni és a tengeri hadműveletek idején elmulasztotta a szárazföldi hadműveletek gyors keresztülvitelét. Így az orosz haderő időt nyert a felvonulásra a jó hadállások szerzésére.

Az orosz szárazföldi hadsereget majdnem teljesen megbénítják a nélkülözések, a nagy fáradalmak és a rossz élelmezés. Ez volt az oka annak is, hogy dél felé nem indítottak nagyobb csapatokat. Az orosz katonaság heteken át nem kap húst, mert a lakosság elhajtotta a marhákat, a melyekben azon a vidékeken különben is nagy a szükség.

Az orosz-kinai bank, amelynek fiókjai vannak Dalnyban, Port-Arthurban és Niucsvangban, elrendelte, hogy chekek ne váltsanak be, csak papír rubelekre szóló váltókat. A kínai papírpénzért 10 százalék ázsiót követelnek, a tiencsini banknál pedig 5 százalékot. Ilyen körülmények közt az orosz földön tartózkodó angolok és amerikaiak nagy bajba jutottak. Az orosz-kinai bank azért tette ezt a rendelkezést, mert az angol és amerikai bankok nem fogadják el a papír rubelt.

Orosz hangulat.

Berlin, március 15. Pétervárról táviratozzák, hogy a posta- és táviróhivatalnokok gyűjtést indítottak meg egy torpedó építésére. A gyűjtés eddig 25.000 rubelt eredményezett. Az orosz hivatalnokok felhívást intéztek a francia posta- és táviróhivatalnokaihoz, hogy járuljanak adományaikkal a gyűjtéshez. Az orosz posta- és táviróintézmény összes alkalmazottai lemondottak fizetésük 2—5 százalékáról a háború céljaira.

Tomszk, március 15. A helyi egyetemi kórház a nyári időre 12 ágyat bocsát a kelet-ázsiai sebesültek rendelkezésére, ki-

ket a tanárok felügyelete alatt fognak gyógyítani. Ugyancsak a háború céljaira rendelkezésre bocsátották a katonai igazgatásnak a bennlakók épületeit, egyet 70 személy számára, mely a jövő oktatási év elejéig használható, a másik 150 személyre a háború egész idejére.

Alexejev „jelentése.”

Tokió, március 15. Hivatalosan megcáfolják itt Alexejev tengernagy jelentésében foglalt azt az adatot, hogy Port-Arthur negyedik ostroma közben egy japán torpedóromboló megsemmisült és a „Takazako” cirkálóhajó súlyosan megrongálódott. A japán torpedóromboló hibáját e hét folyamán kijavítják anélkül, hogy a hajót száraz javítóműhelybe kellene szállítani.

A japán kölcsön.

Berlin, március 15. A Berliner Tageblatt közli, hogy Japán hasztalan keres a külföldön hadikölcsönt. A külföldi pénzcsoportok és bankok nem érik be a japán kormány aláírásával, hanem más hatalom kezességét is kívánják.

A késlekedő oroszok.

Niucsvang, március 15. Az oroszok azt tervezik, hogy a döntő ütközetet mindaddig nem kezdik meg a japánok ellen, a míg háromszázezer emberük összpontosítva nem lesz. Ezen kívül még kétszáz ezer katonájuk fog rendelkezésre állani a csapatokat nyugtalanító kínaiak megfékezésére.

Port-Arthur feladása.

Csifu, március 15. Port-Arthurban az oroszok elfogtak husz kínait és kinainak öltözött japán katonákat, a kik jeleket adtak a városhól a japán hajóknak.

A Port-Arthur feladásáról szóló londoni jelentést megcáfolják, azt azonban megerősítik, hogy a városban a helyzet rettenetes s a feladást minden pillanatban várhatni.

London, március 15. Makarow admirális legközelebb támadást intéz a japán flotta ellen, hogy a Balti-tengeren lekötött orosz flotta akcióját szabaddá tegye.

Niucsvang, március 15. Egy Port-Arthurból jött utazó meséli, hogy a szombati rövid ütközet alatt a Diana orosz cirkálóhajó kárt tett az ellenséges flottában.

A fa- és fémipariskola kibővítése.

(A felügyelő-bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 15.

Jeleztük, hogy az aradi fa- és fémipariskolát legközelebb lényegesen kibővítik; az iskola új tananyagot kap, s a helyiségeihez új szárnyat építenek.

A kibővítéssel a napokban foglalkozott a fa- és fémipariskola felügyelő-bizottsága. Az ülésen a távollevő Krisztyó János helyett Bing Vilmos elnökölt.

Az ülésen előterjesztették, hogy a kereskedelmi miniszter bekérte az intézet kibővítésének terveit és költségvetéseit, hogy azután a továbbiakra nézve intézkedjék. A bizottság erre megállapította a kibővítés terveit, a melyek költségei mintegy 200.000 koronát tesznek ki. Az iskola b tervek szerint a földszinten új műhelyeket kap, az emeleten pedig tágas, felül- és oldalvilágítással ellátott rajztermeket, s végül egy amfiteátrális rendszerű nagytermet, a

hol iparosok részére is szakszerű előadásokat lehetne tartani.

A kibővítés után az iskola mintegy kétszáz növendéket fog befogadhatni, s ez ország egyik legnagyobb mintaszakiskolája lesz.

A felügyelő-bizottság ülésének érdekes része volt, mikor konstatálták, hogy az iparosok mind kevesebb-kevesebb tanoncot tartanak; egy részt nem akarnak vesződni a betanításukkal, másrészt az iparfelügyeletnek szigorubb gyakorlása óta házi munkára nem alkalmazhatják. Az aradi ipartestület nyilvántartásában óriási csökkenés mutatkozik a tanoncok számánál. Ezen állapot — mondották — természetszerűen magával fogja hozni, hogy a jövő iparos nemzedék az ipari szakiskolákból fog kikérülni s ez a körülmény is szükségessé teszi az aradi szakiskola kibővítését.

A tervek rövid idő alatt elkészülnek s azokat előterjesztik a kereskedelmi miniszterhez, a ki Arad városával, mint az épület tulajdonosával a tárgyalásokat megindítja.

A Népszínház válsága.

(Porzolt Kálmán elmozdították.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 15.

A Népszínház igazgatósági ügyeiben a mai nap folyamán jelentős fordulat állott be. A színház hitelezői ugyanis megváltoztatták eddigi tervüket és a népszínházi bizottság március 12 órakor tartott ülésére kérvényt nyújtottak be, amelyben kérik, hogy a Porzolt Kálmánnak adott két napi moratoriumot hosszabbítsák meg két hétre. Ezalatt az idő alatt Porzolt az ő segítségükkel rendezni fogja pénzügyi ügyeit s aztán zavartalanul fogja az üzemet folytathatni. Deutsch Géza, aki a legnagyobb összeggel érdekelt hitelezője Porzolt Kálmánnak, rögtön letenné a bizottság által követelt pénzüsszeget.

A népszínházi bizottság azonban nem ment bele ebbe az ajánlatba s most már véglegesen elmozdította Porzolt Kálmánt a bérletétől.

A bizottsághoz benyújtott kérvény szó szerinti így hangzik:

Tekintetes népszínházi bizottság!

Értesülvén róla, hogy Porzolt Kálmántól, a Népszínház bérletétől egyszerre megszándékoznak vonni a bérletet, ha két nap alatt nem tesz le 64.000 koronát, sietünk aulirottak, a Népszínház szállítói és hitelezői nevében azzal a kérelemmel fordulni a tekintetes bizottsághoz, hogy két heti időt méltóztatásuk erre engedélyezni. Mi magunk szándékoztunk Porzolt igazgatónak nemcsak ezt az ügyét, hanem a Népszínház összes ügyeit rendezni, s ennek formális elintézésére lehetetlen határidő a két nap.

Már az első értekezletünkön hajlandónak mutatkozott a hitelezők többsége, hogy a követelését három évre fölfüggeszse, sőt a szükségletű új érem-tőke összeállítására is késznek nyilatkozott; a második értekezletünk csak 15-én este lesz s így természetes, hogy 15-én délelőtt nem deponálhat Porzolt igazgató 64.000 koronát, mert a hitelezők közzé első aláírásának jogi formába öntése, a foglalások megszüntetése több napot vesz igénybe.

Sem a főváros, sem a színház, sem a személynézet, sem a nagyközönség érdeke nem parancsolja, hogy ilyen gyors eljárással megakasztassák egy színház menete és éivétessék a jelenlegi bérletétől, a ki hét évig becsületesen fizetett, még hátralevő három évi bérletével és ezzel százakkal megkárosítottunk, mi, a színház szállítói és hitelezői, a kik bizva a bérlet határidejének megtartásában, hitelettünk. Mi magunk igyekszünk rendezni a Népszínház ügyeit s kérjük, ne tessék elvonni ennek a lehetőségét az ily lehetetlenül rövid határidő kitűzésével. Kérjük a tisztelt bizottságot, ne tegyen tönkre számos adófizető fővárosi polgárt s a méltányosság és humanizmus álláspontjára

helyezkedve, ezt a két heti határidőt, a végleges rendezésre, nekünk megadni sziveskedjék.

Ennek a kérvénynek a kiegészítésével *Porzsolt* Kálmán igazgató, a következő beadványt intézte a népszínházi bizottsághoz:

Tekintetes népszínházi bizottság!

Ahhoz a kérelemhez, melyet hitelezőim terjesztettek elő, a magam részéről is csatlakozom, mivel az ügyek végleges rendezésére két nap nem elegendő. A kért két hét alatt biztos a kilátásom, hogy hitelezőim a Népszínház összes pénzügyeit rendezik.

Előve kijelentem a tisztelt bizottságnak is, hogy minden olyan rendezésnek, a mely a Népszínház tagjainak és hitelezőinek érdekeit kielégíti, a magam személyes érdekeit alá fogom rendelni.

Addig is, a Népszínház rendes menetében s a tagok fizetésének folyosításában fönakadás nem lesz, a mint hét éves igazgatásom alatt sohasem volt. Ha ez irányban veszély mutatkoznék, azt magam jelenteném a kellő időben. Hét esztendőcs becsületes munka után — mit néha a tisztelt bizottság is volt szives elismerni — kérem ne méltóztassék ilyen két napos statáriális eljárással megakadályozni, hogy a Népszínház tagjai, a kenyerét és szállítóinak és hitelezőinek érdekeit biztosítani lehessen. Kiváló tisztelettel *Porzsolt* Kálmán s. k., a Népszínház igazgatója.

Ma *Deutsch Géza* főhitelező is adott be kérvényt, a melyben két heti haladékot kér az ügyek rendezésére.

Képesy Károly, a ki 41.000 koronáig foglaltatott, kijelentette, hogy föloldja a foglalást, ha *Porzsolt* nem háborgatják a bérletében. Kijelentette azt is, hogy a követelésével három évig vár.

A nép zínházi bizottság — mint már fönemlítettük — a hitelezők kérelmét nem találta teljesíthetőnek. Ellenben egyhangulag kimondotta, hogy *Porzsolt Kálmánnal* a szerződést a mai nappal felbontottnak tekintik s a három ajánlattevő közül (*Deutsch Géza*, *Szalai Mihály dr.*, *Vidor Pál*) a bérletet *Vidor Pálra ruházza át*. Az új bérlet 1904. március 16. déli 12 órától 1907. október 15-ig szól.

A *Porzsolt*tal való szerződés felbontásának indokául azt hozza fel a bizottság, hogy *Porzsolt* a ma déli 12 órára megszabott határidőig nem fizette le 64.000 koronás tartozását, e miatt a népszínházi bizottság a színház további sorsát nem látja biztosítottak.

Hogy a színház kifizetésű alkalmazottai, a kiknek *Porzsolt* már régebben tartozik, pénz nélkül ne maradjanak, az ő részükre a népszínházi bizottság tagjai közül *Klét István*, *Heltai Ferenc*, *Hüvös József* és *Busz József* a mai ülésen fejenként ezer-ezer koronát ajánlódokoztak.

Az ezredes lova.

(Kártérítési pör a kincstár ellen.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, március 15.

Emlékezetes még az a kártérítési pör, melyet *Dietrich Albert* csász. és kir. 38-ik gyalogezredbeli ezredes indított a magyar királyi kincstár ellen. Érdekes s a bírói gyakorlatban is ritka előzményei vannak ennek a pörnek.

Dietrich ezredes — mint annak idején megirtuk — körülbelül egy fél évvel ezelőtt a várból át akart lovagolni a városba vezető fahidon. A hid közepe táján a ló lába alatt egy korhadt deszka beszakadt s a ló megbicsaklott. Egyéb baja ugyan nem történt, de azóta a parapát sem ütással, fenyegetéssel, sem hizelgéssel nem lehetett rábírní arra, hogy a hidra rálépjen.

Dietrich ezredesre nézve a ló ilyenformán hasznavehetetlenné vált, mert katonai lónak

árkon bokron keresztül kell mennie. Ez a regula.

Az ezredes, mikor látta, hogy lovát a várból nem tudja sehogyse áthozni a városba, a ló értékcsökkenésének megtérítése iránt *Parcz Réla dr.* ügyvéd útján pört indított a kincstár ellen.

A pör folyamán a bíróság helyszíni szemlét is tartott. Szakértő állatorvosokkal vonult ki a hidhoz *Ornstein Árpád* kir. albiró és hivatalosan megállapította, hogy a ló tényleg nem megy át a hidon.

Ornstein bíró ma aztán meghozta ítéletét. *Dietrich* ezredes hatszáz korona kártérítést követelt a kincstártól azon a címen, hogy a parapát, mely mint katonai ló 1200 koronát megért, most, mióta ebben a hidiszonyban szenved, legföllebb mint igavonó állat használható s így hatszáz koronánál többre nem becsülhető.

Ornstein bíró ennek a felfogásnak igazat adott s ítéletével a kincstárt 669 korona megfizetésében marasztalta.

Ebben a marasztalási összegben benne foglaltatik a 600 korona kártérítés, a többi pedig részint állatorvosi, részint egyéb eljárási költség.

Az automobil szédelgői.

(*Robelly Jenő és Jankovich Gyula.*)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, március 15.

Ma végre lehullott a lepel arról az élelmesen kieszelt, széleskörű szédelgésről, melyre az *Aradi Közlöny* hívta fel legelőször a figyelmet s amely szélhámosság a magyar közigazgatási tisztviselők kizsákmányolására számított. A londoni *The English French Motors and Cycles Company Limited* című autombilgyár részvénytársaság két, a szédelgésekben jónévű magyar urra devalválódott. Az egyik a puchói nábob néven ismert *Jankovich Gyula*, a másik *Robelly Jenő*, aki a hálátlan vivómesteri pályát a szélhámos-mesterséggel cserélte fel.

Mindakettő abban a szerencsés helyzetben van, hogy fényképüket a budapesti rendőrség őrzi és hogy csalásaik révén az egész országban előnyösen ismerik őket. Ez a két ur egymásra talált és miután ismerték azt a beteges vágyódást, melylyel a magyar középosztály egy automobil birhatása iránt el van telve, erre alapították legújabb vállalkozásukat. Ismerték a magyar közigazgatási tisztviselők javarészét is és így épen ezekre vetették ki elsősorban hálójukat.

A rendkívül érdekes szélhámosság újabb adatait az alábbi tudósításban közöljük:

A londoni szédelgő „vállalat”, a mely automobil nyereségek csalásával akart bizonyos összegeket kicsalni, egész Magyarországra kiterjesztette hálóját. Az újabb hírlapi közlések szerint *Jandly-Döbrentei Sándor* galántai szolgabíró, *Vermes Zoltán* nagyszombati főszolgabíró és *Zorkóczy Tivadar* turócmezei főszolgabíró szintén nyertek egy-egy autombilt. A szerencsés nyerek száma napról-napra nő s már elérte a százat. Ez a nagy szám már kétségtelessé teszi immár, hogy az ingyen-sorsolás csakugyan szélhámosság. Valamennyi nyerő már értesítést kapott a *La Semmense* anverssi szállító cégtől, hogy 90—800 korona csomagolási és szállítási díj előleges beküldése után megküldik az autombilt. A galántai szolgabíró az anverssi magyar-osztrák konzulátushoz fordult, hogy tudja meg

vajjon a szállító-cég létezik-e, vagy sem. *Zorkóczy Tivadar* főszolgabíró pedig a londoni rendőrségtől kért információt az állítólagos autombilgyárról.

A legenergikusabban intézkedett szendrői *Kovács Kálmán* tiszafüredi szolgabíró a ki arra az értesítésre, hogy a szállító-cég címére Londonba küldjön kilencvenöt koronát, a pénzt elküldte, de ezzel egy időben táviratozott londoni nagykövetségünkre, hogy a rendőrség útján fogassa el azt a csalót, a ki a pénzért jelentkezik a postán. Egyébként újabb a következő urak kaptak értesítést, hogy autombilt nyertek: *Krieger Odön* somogy megyei t. főjegyző, *Isaák Gyula* egri főszolgabíró, *Csávossy Ignác dr.* zombolyai tb. megyei főjegyző, *Bogyay Elemér* zalamegyei főispáni titkár és *Malatinszky Lajos* szentgróti főszolgabíró.

Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy ez a tömeges autombilnyerés, és azok az alapos gyanuok, amelyeket az *Aradi Közlöny* kezdeményezésére az egész magyar sajtó hangoztatott, felkeltette a budapesti rendőrség figyelmét is. Ennek folytán *Rudnay* főkapitány táviratilag kérdezősködött a londoni rendőrségtől és osztrák-magyar nagykövetségtől, hogy vajjon van-e Londonban egyáltalában *The English French Motors and Cycles Company Limited* című autombilgyár. Egyben az anverssi rendőrségtől is távirati értesítést kért a *Le Semmense* féle szállítási vállalat felől.

A válaszokból kiderült, hogy Londonban egyáltalában nincsen olyan autombilgyár, a mely a fenti nevet viselné. Ansvérben azonban van egy *Le Semmense* című gépszállító vállalat, ahol nem régen két elegánsan öltözött ur, állítólag osztrákok jártak. Ezt az anverssi rendőrség kipuhította, és miután a két ur gyanusnak tűnt fel előtte, figyelmeztette a londoni rendőrséget, hogy az „osztrákok” arra vették útjukat. Mielőtt azonban a londoni rendőrség rá tehetne volna kezét a két szédelgőre, azok megugrottak.

Ugyanez a két ember magára vonta a rotterdami rendőrség figyelmét is. Az anverssi rendőrség megküldötte a budapesti rendőrségnek a személyleírásukat, amelyből kétségbevonhatatlanul kitűnik, hogy az illető két ur *Robelly Jenő* volt budapesti vivómester, akit sikkasztás miatt kőroznak és *Jankovich Gyula*, a puchói nábob, kik tömérdek család és szélhámossgot követett el. Ezt a feltevést megerősíti az, hogy Rotterdamban *Robellyt* egy ismerőse *Jankovich*tal együtt látta.

A főkapitány táviratilag intézkedett, hogy a Londonba és Ansvérbe érkező pénzeket tartásá vissza. Egyben megküldötte mindkét rendőrségnek a két szélhámos arcképét, kérve, hogy igyekezzenek letartóztatni őket.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Asztalos Sándor társaság, mint szobor bizottság a következő meghívót teszi közzé: Szabadságunk újjáébredését a nap emlékéhez méltóan megünneplendő, *folyó évi március hó 16-án* este ülés helyiségünkben a második szórakoztató estélyt rendezünk, melyre tisztelt tagtársainkat és családtagjainkat van szerencsénk meghívni.

A szórakoztató estély sorrendje: I. Rész. 1. Elnöki megnyitó. 2. „Március 15.” költemény írta Mohos Agoston, szavalja Könyves Jenő színművész ur. 3. Ünnepi beszéd, tartja Tabakovits György dr. ur. 4. Kuruc dalok, éneklí Szikszay Antal ur, cimbalmon kíséri Zalay S. ur. II. Rész. 5. Rendes heti értekezlet. III. Rész. 6. Cimbalom szólo, Zalay Sándor ur. 7. Magánjelenet, előadja Krissán Mariska urhölgy. 8. Magyar dalok éneklí Dávid Antal ur, cimbalmon kíséri Zalay S. ur. 9. Kuplók, éneklí Ligeti Vilmos színművész ur, cimbalmon kíséri Zalay Sándor ur. 10. Zárószó.

Tekintve, hogy társaságunk nemes hivatásán kívül a hazaszeretet fejlesztését és a társadalmi élet előmozdítását is gyakorolja, felkérjük tagtársainkat, hogy családtagjaikkal együtt megjelenni szíveskedjenek. Kezdeté este 8 órakor. Belépő díj nincsen. Az Asztalos Sándor-társaság vigalmi bizottsága. *Sófalvi György*, elnök. *Faragó Béla*, főrendező.

(*) Jövahagyott alapszabályok. A *borossécsi* iparos ifjusági egyesület alapszabályait a m. kir. belügyminiszter jóváhagyási záradékkal látta el.

A szabadság-lakoma.

(A sajtó márciusi ünnepe.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 15.

Aradváros intelligenciájának színe-java ma este összegyűlt a fehér asztal köré, hogy megünnepelje a sajtószabadság megalakításának ötvenhatodik évfordulóját.

Emelkedett hangulatban, a hazafiság tüzetől áthatott hangon dicsőítették a szónokok, egytől-egyig, a márciusi nagy eszméket, a melyek Magyarországot a télienségből felrázták s talpára állították.

Az aradi *Kölcsey-egyesület* irodalmi szaksztályának az égisze alatt folyt le ma este ez a társasvacsora, mely nagyban hozzájárult a hazafias érzés öregbitéséhez.

Impozáns volt az aradi társadalom együttérzésének a megnyilatkozása. A különböző társadalmi rétegek mindegyike képviselve volt ezen a vacsorán, mely tanúságot tett egyrészt a márciusi eszméknek még most is megnyilatkozó hatásáról, valamint az aradi társadalomnak a sajtó iránt érzett rokonszenvéről.

Különösen nagy számmal voltak képviselve az önkormányzati tisztviselők, a vármegye és a város tisztviselői, továbbá a Kossuth-asztaltársaság, az Aradi Keresskodik Köre és a Székely Otthon.

A felköszöntők sorát *Edvi Illés* László, a szakosztály elnöke nyitotta meg. Méltatta a márciusi eszméket.

Varjassy Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő a magyar sajtót köszönti fel.

Tiszti Lajos Kossuth nagy eszméire üritette poharát.

Radó Károly dr. *Institóris* Kálmán polgármestert és a megjelent vendégeket éltette.

Institóris Kálmán, polgármester szép beszédben élteti a sajtót. Ennek tulajdonítja a viszonyok felvirágozását. Érdekes reminiscenciákat mond el Arad magyarosodásáról. Végezetül a sajtó helybeli munkásaira üriti poharát.

Edvi-Ilés a Kossuth-asztaltársaságra, *Tiszti* Lajos a város vezetésére, *Illés* Zsigmond Aradváros és Aradvármegye megjelent tisztviselőire, *Kosztka* Mihály pedig Kossuth Lajos emlékére emelte poharát.

Kosztka Mihály ezután gyűjtést indított a Kossuth-szobor javára. *Nagy* Kálmán, a Kossuth-asztaltársaság elnöke megköszönte az összegyűlt negyvenegy koronát.

Ezután még egynehány tósz. következett, mire a lakoma véget ért.

A lakomán jelen voltak:

Aggölygyi János, Barabás Béla, Bedő Árpád dr., Bokor Alajos, Bogdánffy Béla dr., Boros Iván, Csermák Gyula, Edvi-Ilés László, Faragó Rezső, Faragó István, Faragó Gyula, Gebhart István, Green Nándor, Hanthó Jenő, Hunyár Algernon, *Institóris* Kálmán, Ilés Zsigmond, Kovács Vince, Ifj. Kristyó János, Kálmán Ferenc, Krausz Samu, Koncz Gyula, Kormos Sándor, Kálmán József, Korom József, Keppich Jakab dr., Klapok Alajos, *Kosztka* Mihály, Lócs Rezső, Losonczy Zoltán, Millig József, Mohos Ágost, Muskát Miksa, Meer Mór, Meer Pál, Nagy Sándor, Nagy Lajos, Nagy Kálmán, Nachtnébel Gyula, Ifj. Nachtnébel Odön, Ory Aladár, Pogonyi Nándor, Péterffy Antal, Páll Mik-

lós, Radó Károly dr., Réthy Viktor, Rác Károly, Román József, Somogyi Gyula dr., Sófalvi György, Szöllösi Zsigmond dr., Stauber József, Sarlot Domokos, Szöllössi István, Schröder Béla, Szudy Elemér, Sátor József, Sági Henrik, Schwarcz Zsiga, Schill József, Schaffer József, Schauer Gábor, Tiszti Lajos, Tedeschi Viktor, Varjassy Árpád, Verzár István, Vidulovits Izidor, Wagner János, Záray Jenő stb.

SPORT.

+ Aradi tornászok Temesváron. Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk a *Temesvári Tornaegyesület* első nyilvános díszturnázásáról, melyben az Aradi Tornaegyesület is részt vett egy 12 tagból álló csapattal. Utólag megemlítjük, hogy a jól sikerült díszturnázást *Hrabetz* Nándor, a „Temesvári Tornaegyesület” művezetője és az állami tanítóképző intézet torna tanára teljes szakértelemmel és buzgalommal rendezte, mely alkalommal a temesvári tornászok szépen sikerült gyakorlataikkal tündek ki, kiknek az aradiak méltó társai voltak. A temesvári testvér egyesület az aradiakat kitüntető vendégszeretettel fogadta, őket a „Hungária” szállóban elzálá oltá, s az ünnepély emlékére babérkoszorúval tüntette ki.

+ Aradiak az alagi pályán. Budapestről írják: *Czárán* János hat lovával Alagra jött a tavaszi meetingre. Ezek: Mr. Jersey, Felicitas, Hallatlan, Göta elf, Parnassus és Gurr Gurr. Kár, hogy az istálló legjobb lova, Mr. Jersey engedett a munkában s így egyidőre télienségre van kárhozható. Mindkét *Czárán* testvér a nyeregben is fog szerepelni és pedig első sorban a saját lovaikon.

A polgármester budapesti utja

(A vashid ügye. — A kaszárnya. — A villamos vasut.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 15.

Talán Arad az a város, amelynek széles Magyarországon a legtöbb elintézetlen aktája hever a minisztériumokban. A város törvényhatóságának unes-untalan a régi ügyekkel kell foglalkoznia. Van a városnak olyan ügye is, a mely már évtizedek óta járja a minisztériumok utvesztőit.

Ezeknek a függő kérdéseknek az elintézésére utazott fel *Institóris* Kálmán polgármester a szombati nap folyamán Budapestre. Odafenn az összes minisztériumokban járt, amelyekben Arad városának elintézetlen aktája van. De főleg három ügy elintézését sürgette: a vashid, az új kaszárnya és a villamos vasut ügyét.

A vashid tervét tudvalevőleg a minisztériumban vannak felülvizsgálás céljából. A város, miután a hid felépítésének vagy fel nem építésének kérdésében mindaddig, míg e tervek jóvá nincsenek hagyva, nem akart batározni, a felelet megadhatására a pénzügyminiszteről három havi halasztást kért. A polgármester tehát részben a hidtervek sürgős felülvizsgálását kieszközölni, részint a halasztás megadását kérni ment fel Budapestre. E tekintetben fáradozását siker is koronázta, amennyiben *Gränzenstein* államtitkár és a minisztérium bizottságának főnöke kijelentették, hogy a tervek legközelebb, valószínűleg még e hét folyamán teljesen át lesznek vizsgálva s akkor rögtön expedálni fogják őket Aradra. Az államtitkár a válasz megadására kért halasztást is kilátásba helyezte.

Az új tüzerlakotanya céljaira a közgyűlés által kijelölt helyet annak idején *Boros* Vida és több törvényhatósági bizottsági tag nem találta megfelelőnek, s így a közgyűlés határozatát terjedelmesen megokolt felelővel támadta meg. A felelőzés már három hónapja fekszik a minisztériumban. Ennek elintézését is megsürgette *Institóris* Kálmán. A minisztériumban azt a választ kapta, hogy a felel-

bezés épen most van elintézés alatt. A miniszter döntése tehát ez ügyben legközelebbre várható.

A harmadik főtárgya a polgármester fővárosi utjának az volt, hogy végre-valahára nyilatkozatra bírja a minisztériumot az aradi közúti villamos vasut szerződése tárgyában. Ez a szerződés hét esztendeje készen van, de a közúti vasut, illetve a tulajdonos bank mind-egyik ki bírta vinni, hogy a miniszter ne hagyja jóvá azt a szerződést, amelyet a társaság annak idején a tröszt nyomása alatt megkötött, s amelyet később terhesnek talált magára nézve. Ennek a szerződésnek az elhunyt *Fascho-Moys* Sándor miniszteri tanácsos volt a referense: halála után a szerződés új kezekbe került, s így ebben a tárgyban is csak azt az értesítést kapta a polgármester, hogy „elintézés alatt van.” Remélhető tehát, hogy újabb hét év után a miniszter végleg — nem hagyja helyben a szerződést.

Institóris Kálmán polgármester ma délelőtt érkezett haza Budapestről.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szerda: *Ember* tragédiája, dráma. (Páratlan bérlet.)

Csütörtök: *Loute*, bohózat. *Sarkadi* Aladár fölépítéssel. (Páros bérlet.)

Péntek: *Drótos*tót, operetta. *Sarkadi* Aladár fölépítéssel. (Páratlan bérlet.)

Szombat: *Nio*be, operetta. (Páros bérlet.)

Irodalmi pör.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 15.

Mint ismeretes, a budapesti *Vigaszínház* két év előtt pályázatot hirdetett egyfelvonásos vigjátékra. A pályadíjat Ifj. *Bokor* József nyerte el az *Almafa* című darabjával, amely színpadra került és nyomtatásban is megjelent. Röviddel ezután valamelyik irodalmi moly kisütötte, hogy az *Almafa* — egyszerű plágium. Állítólag egy kevéssé ismert német szerzőtől lopta azt el *Bokor*, aki így fordításnál egyebet nem végzett, tehát idegen tollakkal dicsekedik és érdemtelen a díjra. Különösen *Tóth* Béla támadta meg *Bokor* és őt irodalmi kalóznak nevezte cikkeiben.

Bokor a vádak alól tisztázta magát, amennyiben egy irodalmi jury elé vitte a dolgot, s ez kimutatta, hogy a szerző plágiumot nem követett el. Az ő darabja és a német darab egy jelenete közt van ugyan némi hasonlóság, de ez plágium mellett legkevésbé sem bizonyít.

Erre *Bokor* sajtópört indított *Tóth* Béla ellen, melyet a budapesti sajtóbíróság több halasztás után csütörtökön, e hó 17-én fog lefolytatni. Elsőrangú irodalmi és törvényszéki esemény lesz ez, amelyre a fővárosi írói világ legelőkelőbb tagjai vannak tanuképp beidézve, többek közt *Jókai* Mór, *Mikszáth* Kálmán, *Herceg* Ferenc, *Alexander* Bernát, *Rákosi* Jenő, *Kóbor* Tamás, *Véssi* József.

Érdekes, hogy *Tóth* Béla első ízben *Pichler* Győzöt, a nemrég elhunyt képviselőt nevezte meg védőjéül. A tárgyalás ez évi januárra volt kiűzve, de *Pichler*, aki már akkor nagyon beteges volt, halasztást kért. Erre vonatkozó beadványában jóslatszerűleg e szavakat írta:

— Rövid terminust kérek tűzni, tekintetes sajtóbíróság, mert nem tudjuk, élünk e soká...

* *Zilahyné* Nagyváradon. *Zilahyné* Singhoffer Vilma, az aradi színház kitűnő primadonnája, hétfőn Nagyváradon játszott. Vendégszerepléséről egyik ottani lap így ír: A Katalinnak *Kury* Klára mellett volt egy másik érdekes vendégszereplője: Z. Singhoffer Vilma asszony játszotta Katalin szerepét. A művésznőnek igazi

nagy és teljesen megérdemelt sikere volt. Singhoffer Vilma egyike a legvonzóbb színpadi jelenségeknek. Egy rendkívül szép fej, csengő nagy regiszteri szép hang, kiváló énekművészete és öntudatos, művészi intelligenciára valló játék: ez való-an elég arra, hogy megszerezze a sikert. Igen szép, igen érdekes Katalin volt a művésznő, a kinek minden énekszámát lelkes tapsokkal iméltették meg és akit egész este versenyt ünnepeit a közönség Küry Klárával. Az igazgatónak sikerült a művésznőt ma két estére Nagyváradon marasztania. Szerdán a Drótos tót fő nő szerepében és csütörtökön a Cigánybáró Szaffiában lép fel Z. Singhoffer Vilma asszony, bizonyára telet házak előtt.

* **Műsorváltozás.** Sarkadi Aladár csütörtökön kezd meg vendégszereplését s ez alkalommal nem mint jeleztük a *Kis fészek*-ben, hanem egy másik kitűnő vigjátékban a *Loute*-ban lép fel, mint Frankolen, amely egyik legjobb szerepe a kiváló művésznök. A *Drótos tót* pénteken adják ugyancsak Sarkadival, míg a női főszerepeket *Zilahyné* és *Róza Lili* játsszák. Szombaton a *Niobe* megy.

* **Szozer Ilonka — Bob herceg.** A nagyvárad színházi közönségnek oly ritka debut életében lesz része, amit tőle a budapestiek megirigyelhetnek. Tudnillik pénteken este fel lép Nagyváradon *Szozer Ilonka*, az opera kedves művésznője, a „Bob herceg”-ben, a *Fedák Sári* szerepében.

Zavargások Budapesten.

(Ötven ezer ember garázdálkodása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 16.

Budapesten a márciusi ünnepélyvel kapcsolatban ma délután óriási zavargások voltak. A sztrájkoló munkásokkal szövetkezett csőcselék valóságos vandáli pusztítást vitt végbe az utcákon. Amerre a zavargók elhaladtak, nem maradt ép kirakatüveg, üvegcsimta, üzletajtó és első emeleti ablak. Az utcákon valóságos ostromállapot uralkodott, senki nem mert a zavargók közé elegyedni.

A forgalom elakadt. Az egész főváros megdöbbenve nézte a történeteket, és a borzalmas pusztítást látva, sokan munkásforradalomtól tartottak.

A zavargásokról tudósítónk a következőket táviratozza:

(A zavargások kezdete.)

Ma délután az egyetemi ifjuság az egyetemtérről elindulva a Petőfi-térre ment, hogy ott előre hirdetett ünnepélyét megtarthassa. Mikor azonban a Petőfi-térre érkeztek, megdöbbenve látták, hogy a terület mintegy 4-5000 főből álló tömeg — nagyrészt sztrájkoló munkások, szabó és lakatossegédek, — teljesen elfoglalták. Az ifjuságnak a rendőrség csinált helyet, hogy a szobor előtt állást foglalhassanak.

Mikor az ünnepély véget ért, és az ifjuság távozni akart, az összes munkások és az ácsorgó csőcselék nyomukba szegődtek. Így értek ki a király bérházához, amely a ferenciek templomával szemben fekszik.

A palotán nem volt nemzetiszín lobogó kitűzve. Óriási abcug kiáltás rázta meg a levegőt. Az abcugolás folyton tartott. A tömeg közben mintegy ötven ezer főnyire nőtt. Mi alatt ott abcugoltak a király bérpalotája előtt, ép egy kockaszénnel rakott vontatószekér haladt az utcán keresztül. A tömeg megrohanta a kocsi, a szent pár pillanat alatt szétszedték és eszére rakták.

A rendőrség kordont vont a Kossuth Lajos utca bejáratánál, hogy a tömeg elől elzárja az utcát. De az óriási, beláthatatlan tömeg nyomásának nem tudott ellenállani. A tüntetők

tehát végigmentek a Kossuth Lajos-utcán. A nemzeti kaszinó előtt elementáris erővel zúgott fel:

— Abcug!

(A pusztítás.)

Eddig komolyabb rendzavarás nem történt. Mihelyt azonban a tömeg a Kerepesi-utca jutott, kezdetét vette a leggyalázatosabb pusztítás. A tömeg 8-400 főnyi csapatokra oszlvva megállott az egyes házak előtt és a széndarabokkal, botokkal, kövekkel törték, szúrták ami utjokba akadt. A kirakatok üvegablakait, az ajtókat, az emeleti ablakokat, az üvegcsimtaablakait cserepekbe szúrták, és így zajongva, ordítva haladtak a nagy-körut felé. Nem nézték, hogy melyik házon van zászló, melyiken nincs. Az egész Kerepesi-utcon alig maradt ép ablak.

Mikor a tüntetők a Nagy-körúthoz értek, szemben találták magukkal a lovasrendőrök csapatát. Iszonyu láрма, ordítás, fűtyülés, szitkozódás támadt.

Laky Imre rendőrfelügyelő erős hangon oszításra szólította fel a tömeget. A láрма nőtön-nőtt. A csőcselékből valaki egy széndarabot vágott a rendőrség közé, mire az egész tömeg vérszemet kapva, hajigálni kezdte a rendőrséget. Laky rendőrfelügyelőt egy széndarab súlyosan megsebesítette, ugyszintén egy lovasrendőr is erős sebet kapott.

Végre is a kiszámu rendőrcsapat kénytelen volt visszavonulni.

(A nagy körúton.)

A tömeg erre kitódult a nagy körútra, ahol folytatta a Kerepesi-utcon megkezdett munkát. Sorba, csőrömpölve zúzódtak be a *Blaha Lujza*, a *Hegyi Aranka* ablakjai, a *Fost* írógéptársaság óriási kirakatüvege. A széndarabok valóságos záporoként hullottak az ablakokra, amelyeken belül a körúti lakók reszketve lesték a további fejleményeket.

A tömeg ekkor már valóságos forradalmi képet nyújtott. Vadul elvakultan gázoltak le mindent, a mi az utjukban állott.

A hol a vasredőnyt le nem eresztették, ott a kirakat-üveget bezúrták, és a kirakatot kifosztották. Az Erzsébet körut 1. szám alatt levő *Fleissig-féle* bankhához épen akkor érkeztek, mikor a vasredőnyt lehúzták. Az alkalmazottat félrelökték, a vasredőt feltaszították, az ablakot betörték és a kirakatban levő aranyakat és értékpapirokat elrabolták. A *Gusztáv Adolf* féle órás-üzlet kirakatából egy aranyűrükkel tele rakott tálcát raboltak el.

Igy haladt tovább a ferrongó tömeg egész az Oktogonig. Itt a rendőrségnek sikerült elől és hátul is megtámadni őket. A keresztútzbe fogott csőcseléket kivont karddal ütve, vágva, közéjük lovagolva, több attak után nagynehezen szétkergették. Valóságos háborus jelenetek játszódtak le e közben, míg végre megtisztult a tér.

A késő esti órákban még mindig lovasrendőrök cirkáltak az egész fővárosban, hogy a legkisebb csoportosulást is megakadályozzák. *Husz embert*, a kít nagy nehezen sikerült elfogni, bevitték a rendőrségre, a hol ma éjjel hallgatták ki őket. A fővárosban óriási izgalom uralkodik. Félnék, hogy a sztrájkoló munkások megismételik a zavargásokat.

HIREK.

— **Macskazene Kubileknek.** Linzben — mint nekünk táviratozzák — ma nagy botrányok közt folyt le *Kubelik* János, a cseh születésű, de magyarrá lett a világhírű hegedűművész hangversenye. Az alt-deutschok, akik most gyűlöletes háborút folytatnak a csehek ellen, berohantak a

koncert-teremben, az ablakokat kövekkel összeszúrták s óriási abcugolást csaptak. Kubelik nyugodta tovább játszott. Mivel a tüntetés nem szűnt meg, Kubelik impreszszáriója közbelépett és kijelentette, hogy a művészt nem engedi oda céltáblául politikai inzultusoknak. Kubelik végig játszotta a számot, aztán elment. A tüntetők az esti órákban viharos macskazenét rendeztek Kubelik szállása előtt.

— **Dessewffy püspök — bibornok.** A P. N. írja: Rómából arról értesülünk, feltétlenül megbízható forrásból, hogy a vatikáni udvar beavatottjai napok óta befejezett ténynek tudják, hogy X. Pius pápa a *Schlauch* Lőrinc nagyvárad püspök bibornok elhalálózása óta be nem töltött bibornoki méltóságra *Dessewffy* Sándor csanádegyházmegyei püspököt szemelte ki. Ugy a magyar kormány, mint a pápai kuria a legnagyobb szimpátiával foglalkozott azzal már régebb idő óta, hogy a bibornoki kalappal a magyar főpapi karnak ezt a nagyrebecsült tagját tüntesse ki. X. Pius pápa és *Dessewffy* püspök közt benső baráti viszony áll fenn, amely különösen megerősödött akkor, mikor a püspök 1900-ban Szent Gellért sírjához zárandoklatot vezetett Velencébe, ahol X. Pius, akkor még Sarto bibornok, volt a patriarka. A római hír azt jelenti, hogy a kinevezés (reversatio in pectore) már ez év április 12-én meg fog történni, mikor *Dessewffy* püspök az ez évi zárandoklatot Rómába vezeti. A nyilvános kinevezés, illetve kihirdetés azonban csak decemberben történik meg szabályszerűen a konzisztorium alkalmával.

— **Fejérváry születésnapja.** *Fejérváry* Géza br., a volt honvédelmi miniszter, ma ünnepelte 71 ik születésnapját. Ez alkalommal a főváros számos politikai és társadalmi előkelősége törvőzölte, a vidékről pedig halomszámra kapott gratuláló táviratokat és leveleket.

— **Lóháton az ország határálg.** A os. és kir. 8-ik huszárezred, a mint tudvalevő, a jövő hónapban foglalja el új Galiciában levő állomáshelyeit. Az ezrednek nagykikindai osztálya már április 7-én indul el és lóháton megy egész *Munkácsig*, április 10-ike körül Arad körül fognak táborozni. Az aradi osztály április 14-én vonaton megy egész *Grodziskig*, miután az aradi laktanyában levő lovak egy része beteg, s nem alkalmas ily hosszú, néhány hetet igénybe vevő utra. Érdekes, hogy az ezrednek harmadik éven túl levő katonái is Galiciába mennek, hogy két három hónap múlva, a mikor az ujoncok bevonultak, s a lovakkal banni tudnak, jöjjenek haza.

— **Uj főispán.** *Reiszig* Ede, Vasvármegye főispánja, hír szerint megváltik állásától. Helyére *Ernuszt* Józsefet, *Ernuszt* Kelemen főrendiházi tag fiát nevezik ki.

— **A katonaság köréből.** A hadsereg rendeleti lapja közli, hogy *Fridrich* Antal cs. és kir. 88 ik gyalogezredbeli másodosztályu századosnak a tisztí rangtól való lekötésére elfogadtatott.

— **Damjanichné ünneplése.** Budapestről táviratozza tudósítónk: *Damjanich* János, a hős vértanu emlékére ma gyönyörű ünnepség folyt le a Magyar gazdasszonyok leánynevelő és árvaintézetében, melyet a dicső tábornok özvegye alapított s a melynek ma is ő az elnöknője. A 84 éves matrónát küddöttség hívta meg az ünnepélyre és ott óriási lelkesedéssel fogadták. Kivüle jelen voltak: gr. *Batthyány* Gézáné, gr. *Hugonay* Béláné, *Hegedüs* Sándorné, gr. *Pálffy-Daun* Lipótné, öz. *Felekyné* Munkácsy Flóra stb. *Damjanich* német mindvégig lelkesen ünnepelték. Az emlékbeszédet *Laky* Dániel ev. ref. főgymnáziumi tanár mondta,

a ki hazafias tüzzel beszélt. Damjanichról a jelenvokokat könyvezésig megindítva méltatta Damjanichnének az intézet körül, elévülhetlen érdemeit. Azután *Tóth* Mihály 48-as főhadnagy, a vértanu tábornok egyik vitéz katonája szelott Damjanichról, mivel a szép ünnep a Szózat hangjai mellett véget ért.

— **Az angol kormányt leszavazták.** Londonból táviratozzák: Az alsóház mai ülésén a kormányt leszavazták. A feltűnő dolgot *Reckman* ir képviselő javaslatánál történt, ki azt indítványozta, hogy a történelem tanítási céljaira kért hitel töröltessék. Az indítványt 145 szóval 131 ellenében elfogadták. Politikai körökben azt hiszik, hogy a kormány leszavazása nem fog súlyosabb következményekkel jární.

— **Karhatalommal az oltárhoz.** *Cserméről* írja tudósítónk: *Popovics* Döme itteni gör. kei. román lelkészt az aradi szentszék családi ügyének rendezéséig három hónapra felfüggesztette állásától s a *seprősi* lelkészt bizta meg, hogy erre az időre a csermői hívek lelki szükségletéről gondoskodik. E megbízás folytán a seprősi pap vasárnap megjelent Csermön, hogy ott istenítiszteletet szolgáltasson. *Popovics* Döme hível azonban *elállották a templom ajtaját* s a lelkészt csak azon feltétellel voltak hajlandók beengedni, ha kirendeléséről *írásbeli felhatalmazást* mutat föl. Mivel ez nem volt kéznél, a pap kénytelen volt visszafordulni. Az esetet nyomban bejelentette telefonon az aradi szentszékhez. Kihátás van arra, hogy a helyettesítő lelkésznek a jövő vasárnap karhatalommal fognak utat nyitni a templomba.

— **Ünnepély a lyceumban.** Az aradi kir. fő gimnázium Petöfi önképzőköre szombaton, március 19-én a lyceum dísztermében ünnepélyt rendez. Az ünnepély kezdete este 6 órakor. Számozott ülőhely ára 1 korona. Állóhely ára 60 fillér.

A műsor a következő: 1. a) Megnyitó beszéd tartja *Eckhart* Ferenc VIII. o. t. b) Erkel: Nyitány a „Hunyady László” operából; előadja az ifjusági zenekar. 2. Kossuth életéből; írta és felolvassa: *Rajz* Sándor VIII. o. t. 3. Hubay: „Carmen” ábránd; hegedűn előadja: *Nemess* Zoltán VII. o. t. 4. Farkas Imre; „Vén cigány” melodráma; szavalja: *Kösa* Lajos VII. o. t. kísérik: *Holländer* Oszkár VIII. o. t., *Nemess* Zoltán VII. o. t. 5. Mozart: D-moll zongora-koncert; előadja *Lukássy* Lipót VIII. o. t. az ifjusági zenekar kísérete mellett. 6. Szabolcska: Március 15-én; szavalja *Buchmann* András VI. o. t. 7. Sarasate: Cigánydallamok; hegedűn előadja *Telmányi* Emil II. a) o. t. 8. e) Zárvobeszéd; tartja *Rajz* Elek VII. o. t. b) Kremser: Szivdobogás; előadja az ifjusági ének- és zenekar.

— **A kártya.** Kínos feltűnést keltett Nagyváradon pár héttel ezelőtt egy kártya affér, amelynek szomeru szereplője *Helcz* Arisztid, a nagyvárad 4-ik honvéd gyalogezred egyik hadnagya volt. *Helcz* Arisztid kártyázott, vesztett s adósságát nem tudta megfizetni. Partnere feljelentette felette hatóságánál *Helcz*et, a kinek le kellett rangjáról mondani. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy *Helcz* Arisztidnak rangjáról való lemondását a király elfogadta. Egy szépen induló életpálya így nyert tragikus befejezést.

— **Halálozások.** *Sebestyén* Gézáné szül. *Sebestyén* Szidónia élte 59-ik évében március 14-én meghalt.

— **Ifj. Papi** István csász. és kir. 20-ik hadosztály-tüzérezredbeli főhadnagy, akinek Aradon nagy rokonsága van, 81 éves korában a temesvári kórházban elhunyt.

— **Ozv. Hofbauer** Györgyné szül. *Hartmann* Anna élte 84-ik évében meghalt. Temetése szerdán délután fél 4 órakor lesz a Halász utca 12. számú házból.

— **Meteor az időjárásról.** Meteor írja: Március hó csomópontjai, mint jeleztem, eddig is már igen keblemetlen, nedves, nyirkos változó

időjárást hoztak, enyhébb, állandóbb két-három nap csak a nagyobb közben volt, vagyis mint jeleztem, 8-át megelőzőleg. A 8-iki esomópont azonban újra csapadékosabbá, nyirkosabbá tette az időjárást. Bécs és környékén erősebb havazást is hozott. Erős hatású a 16—17-iki, mely utóbbi napon nálunk nem látha ó gyűrűs napfogtyakozás leszen, így ez és a követő 18—20 iki esomópontok igen zavaros időjárást hoznak a számunkra, amelynek folytán a tavasz kezdete nem ígérkezik kellemesnek, lehet, hogy ez a terményeknek csak előnyére válik, mert április 10-ike és május 8-ika veszedelmes hideg, fagyos jellegű csomópontok, amelyeket, ha valamely eddig még előre nem látható napkitörés nem fog enyhíteni, úgy még nagy pusztítást hozhatnak elő. — A kései tavasz beállása folytán a fejlődésükben elmaradt termények mégis kevésbé fognak szenvedni mint különben.

— **A második Farkas Menyhért.** Tegnap meghalt Munkácson *Imre* János magánzó, ötvenéves esztendőkorában. Az öreg ember rokonai segítségéből édesült s agyilagyalásban halt meg a kórházban. Alighogy lehunyna szemét, elterjedt róla a hír, hogy ő tulajdonképpen *Farkas* Menyhért, a hírhedt lóttókirály, aki félmillióval károsította meg a kincstárt s miután a szegedi csillagbörtönből kiszabadult, elbujdosott s később *Imre* néven letelepedett Munkácson. Állítólag halála előtt néhány hónappal bizalmasan megvallotta a munkácsi kórház gondnokának és egy rendőrbiztosnak, hogy az igazi neve *Farkas* Menyhért. Az *Imre*-név anyai nagyatyjának a neve. *Imre* János Munkácson is szenvedélyvel űzte a lóttózást s hagyatékában tömérdek, erre vonatkozó irományt találtak. Valószínű, hogy *Imre* Jánosnak *Farkas* Menyhérttel való azonossága csak rögeszméje volt.

— **Öngyilkos vezérőrnagy.** *Berlinből* jelentik, hogy *Alten* vezérőrnagy ma délután revolverrel halántékán lötte magát. Felgyógyulásához semmi remény sincs. Tettének oka ismeretlen.

— **Házilipari tanfolyamok.** *Fakert* és *Szentleányfalva* telepés községben a m. kir. földmivélségi miniszter anyagi támogatásával rendezett házilipari tanfolyam bezáró ünnepélye február 15-én tartott meg. *Fakerten* *Rács* Márton körjegyző halás köszönet mondott a miniszter atyai gondoskodásáért; *Pál* Miklós gazdasági szaktanár, a tanfolyam rendezője a lakoságot buzdította, hogy a mit tanultak, azt a gyakorlati életben is folytassák, mert csakis így van a tanfolyamnak gyakorlati haszna. *Szentleányfalván* az összegyűlt lakosokhoz *Pál* Miklós gazdasági szaktanár intézett buzdító beszédet, melyben a munka nevesítő hatását vázolta, utalván arra, hogy a mai néhez gazdasági viszonyok közt csak szorgalmas munka által lehet boldogulni. *Baross* Ferenc dr. járási főszolgabíró szintén a tanfolyamon nevesítő hivatalát említette a lakosság előtt, buzdítván őket szorgalomra. A tanfolyamok gazdasági munkák és füzetek lettek kiosztva. A készült tárgyak mintegy 300 drb. különböző gazdasági munka a tanfolyam tanulóinak tulajdonát képezi.

— **A selymes-kisasszony.** Budapestről írja tudósítónk: Szép, fiatal leány került ma lopásért a rendőrségre. *Deutsch* Gizella pénztárosnő a napokban Ujpesten majdnem az összes uriházakat végigbáztala s nagymennyiségű selymet kínált eladásra. Egyeseknek gyanus volt a dolog és meg is kérdezték a leánytól, hogy honnan vette a sok selymet. *Deutsch* Gizella azt felelte, hogy Szénásytól vette hiteltbe. A napokban egy ujpesti urinő, akinél szintén megfordult a leány, bemért Szénásy bécsi-utcai üzletébe, ahol elmondotta, hogy Ujpesten majdnem mindenki *Deutsch* Gizellától szerzi be a selyemszükségleteit. Szénásy följelentésére a rendőrség két detektívvél megügyeltette a leányt, akit végre ma reggel éppen akkor érték letten, amikor az üzletben egész

vég selymet a kabátja alá rejtett. Bevitték a főkapitányságra, ahol bevallotta, hogy már hónapok óta űzi a lopást. Lakásán egész csomó zálogjegyet találtak, amelyeken mind selyem volt elzálogosítva. Letartóztatták.

— **Halál az utcán.** Tegnap este hat óra tájban a Fábán utca 2-ik számú háza előtt egy öreg ember hirtelen összeesett. A járókelők gyorsan segítségére siettek, de miután nem bírták eszméletre kelteni, telefonáltak a mentőknek, akik *Prohászka* László dr. kerületi orvos kíséretében csakhamar megjelentek a színhelyen. Ugyanekkor érkezett oda a rendőrség részéről *Rimanóczy* Zsigmond rendőrtiszt is. Az orvosi vizsgálat azonban már *voak* a halál bekövetkeztét konstatálhatta; a halál oka szívszéllhűdés. A halottnál talált iratokból megállapították, hogy az illető *Spitzer* Adolf bonyhádi születésű, 76 éves pipaás, aki a hetivásárról éppen Batonyára igyekezett. A halottnál 40 korona körüli készpénzt és három pipával és szivarszippakkal telt ládikát találtak. A holttestet beszállították az izraelita temető halottasházába. Temetéséről aradi hozzátartozó gondoskodik.

— **Az Unneprontó.** Bécsből írják a következő esetet, amely nagy feltűnést keltett az anyakönyvi hivatalban. Vasárnap dél felé virágos kedvű násztársaság vonult be az anyakönyves elé. A vőlegény egy ismert bécsi kereskedő, a menyasszonya pedig szépséges fiatal hölgy, aki szerelmesen simult a szíve választottjához. Az anyakönyves éppen hozzá akart fogni a ceremóniához, amikor odalépett *Stramm* Mihály detektív és harsányan kiáltotta:

— Megakadályozom a házasságkötést! A vőlegényt a törvény nevében letartóztatom.

S ezzel vállon kapta a meglepett vőlegényt, ki halottsapadon hőkölt vissza.

— Megörült? — kiáltotta ez. — Miért tartóztat le, hiszen én nem követtem el semmit!

— Azt majd megtudja. Gyerünk!

A násznép riadtan, megdöbbenve hátrált; a menyasszony szülei alig tudtak szólni. Hanem a menyasszony a párjához futott és sikoltva simult hozzá.

— Nem engedlek! Inkább veled megyek!

A detektív ekkor különös hangon felkacagott, amivel megdöbentette a körülállókat. Az egyik násznagnak ekkor merész gondolata támadt. Megragadta a detektív kezét és erősen a szemébe nézve, rászólt:

— Hallja, maga komédiázik itt. Nincs joga letartóztatni senkit. Hanem én letartóztatom magát. Én vagyok a fődetektív, akit maga sem ismer.

Erre a detektív, akinek viselkedése kezdett igen érthetlenné lenni, meghátrált, majd hirtelen sirva borult le és kegyelmet könyörgött. Most már tisztában volt a helyzettel, a detektív elmeháborodottságában inszenálta ezt a jelenetet, amely megzavarta a boldogságot. Az ünneprontót bevitték egy gyógyintézetbe.

— **Gyilkosság a kaszáryában.** *Békeses* aradi jelentik, hogy *Krisztai* Traján, a 101-ik gyalogezred közlegénye, hétfőn délután *Varga* István frátert a kaszárya egyik szobájában agyonlőtte. A garázdálkodó baka az ebédet keveselte s ezért gyilkolta le *Vargát*. *Krisztai* most jött ki a brigád áristomból, ahol két évet töltött, mert a főhadnagyát félvéssel fenyegette s az őrmestert, aki ezért följelentette, fölpofozta. A gyilkos katonát letartóztatták.

— **A Porter-féle fényképkedvezmény.** Megemlékeztünk már arról, hogy *Porter* Vilmos Nagy Áruháza által több év előtt meg-honosított fényképkedvezmény újabb lényeges módosításoknak vettettet alá. Az áruház ugyanis most a nagyításokat saját műtermében készítetté, amiáltal a képek az eddiginél sokkal jobban sikerülnek. Minden kép a megfelelő figyelemben részesül, s ez annyival fontosabb, mert tudvalevőleg a régebbi képek kivitele igen nagy gondosságot igényel. Mint eddig, úgy ezentúl is csupán 3 korona fizetendő a papírkeretért, ez a csekély összeg alig jöhet számba azzal a nagy értékkel szemben, melylyel az életnagyságu arcképek bírnak.

Pályázatok, betöltendő állások. Hézagpótló, aidasos célu vállalat az „Országos Általános Pályázati Hírlap”. Cseledeknek, munkásoknak van Magyarországon közvetítőjük, csak az értelmiségbeli álláskeresőknek nincsen. Ezen hiányt célszerűen, olcsón hozzáférhetően pótolja nevezett lap, mely azonnal hirt ad az országban megüresedett összes állásokról, ez által minden álláskereső egy helyen központosítva, könnyen áttekinthetően megtalálja megüresedett állásokat, melyekre gyorsan pályázhat, mi által már igen sokan jutottak jó álláshoz. Szolgálatot tesz az alkalmazást adóknak is, mert minden megüresedett állást ingyen közzé tesz. Közöltetnek a hivatalos pályázatok, árlejtések, szállítások is. Hetenkint megjelenve, minden számban számos állami, közigazgatási, magántisztviselő, gazdasági, hivatali szolgálati, pénzügyi, kereskedősegédi, könyvelői, üzletvezetői, orvosi stb. állás van. Ingyen melléklete: „Házasulandók Lapja”, melynek segítségével házassági célból könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Száma 40 fillér, mely levélbélyegben küldhető. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 18. Képviselek fiókiadóhivatalok vezetésére, minden nagyobb vidéki városban kerestetnek. 321

Gazdák, ha nagy terméshez akartok jutni, Mauthne fele magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed. Mauthner Odón cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 83., mindenkinek ingyen megküldi. Kiünnönné tisztított, legnagyobb csiraképeséggel bíró, fajtisza magvak árai alacsonyok. Különösen felemlítendő az impregnált takarmányrepmagok és a legnemesebb gabnafélék dúsa váaszteka. 3440

Házassági célből ismerkedni legbiztosabban lehet „Házasulandók Lapja” útján: ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélszerűbb egy ilyen lap útján ismeretiséget szerezni, mely házasulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot férfiakról, különböző hozományú nőktől tartalmaz. Száma 40 fillérért küldetik az „Országos Általános Pályázati Hírlap”-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokat. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 18. 328

Szoba llatok a legfinomabb minőségekben. 1 üveg 70 fillér Vojtek és Weisznál Aradon. 44

Szinésznövendékek botránya.

(Az osztályú gróf és a kisaszonyok.)
— Az Aradi Közlöny tudósítójától —
Arad, március 15.

Budapestről írják az alábbi épületes históriát: S. Arankáról, aki egyik fővárosi szinistkolának a növendéke, mindenki tudja, hogy nagyon zajos volt a multja. Ot év előtt került fel Budapestre paraszt ruhában, csizmában, „helyet” akart keresni magának. De S. Aranka csodálatosan szép volt és ezt észrevette egy fővárosszerző ismert rossz hírű asszony, aki hivatalosan üzi a mezők liliomainak a felruházását. Magához vette a csodálatosan széke leányt, jó ruhákat adott rá és bemutatta őt fiatal és kevésbé fiatal gavalléroknak, akik nemcsak ígértek, de adtak is bizonyos összeget a szép Aranka csókjalért.

Ezt az életet S. Aranka három évig folytatta. Éjszaka kávéházakba járt, nappal aludt, míg végre megismerte őt egy öreg hölgybarát mánás, aki közbenjárásával kieszközölte, hogy S. Arankát fölvegyék a Király Színház karhölgyei közé. Csakhogy itt nem volt soká maradása. A többi leány nem akart érintkezni vele. Csufolták, üldözték, végre is megunta a tömérdek kellemetlenséget és megkérte a nemesszívű grófit, hogy engedje meg, hogy beiratkozhassek valamelyik szinistkolába.

Ez egy fél év előtt történt. S. Aranka még gyönyörűbb lett, mint valaha és ha az utcán végigment, minden asszony irigykedve nézett utána. A régi éjszakai életet kezdte elfeledni, diszkrét parfümöt használt és a barátnői kiválasztásában is ügyelt arra, hogy csak fedhetlen előéletű hölgyekkel érintkezék. Így többek között megismerkedett egy Viola Mariska nevű szinistnövendékkel is, akivel azután igen

jó barátok lettek. S. Aranka elmondta, hogy az öreg gróf öneki csak önzetlen pártfogója és a legmélyebb hálával van eltelve iránta.

— A gróf nem szeret engem, csak pártfogol! A grófnak igazi szeretője K. Alrona, akire rápazarolja a szívének és az erszényének minden kincseit — mondta elrészekenylve a szép Aranka.

Viola Mariska, mikor meglátta a szenedő barátnőjét, így szólt:

— Mutass be engem a grófnak! Én majd megmondom neki az igazságot K. Alronáról!

Az alkalom nem késett soká. A gróf szembe jött velük a köruton és S. Aranka bemutatatta neki Viola Mariskát, aki beszéd közben azután elmondta a nemes grófnak, hogy K. Alronával egy házban lakik és igaz becsületeére mondhatja, hogy annyi szeretője van, ahány selyemingje. A gróf ezt valószínűleg visszamondta Alronának, mert a dologból per lett. Alrona beperelte Viola Mariskát becsületsértésért és rágalmazásért. Azzal vádolja, hogy levelekben megrágalmazta őt. Az ügyben áprilisra tüzték ki a tárgyalást. Meg van idézve arra a pikáns ügyben szereplő ezüsthaju gróf is.

NAPIREND.

Március 16. Szerda. Róm. kath. naptár: Heribert püspök. — Protestáns naptár: Heribert püspök. — Görög-keletnaptár (március 3.): Butróp. — A nap két 5 óra 57 percek, nyugszik 5 óra 49 perckor.
Kölesy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepeken zárva. Helyiség: Breklyomuseum helyisége mellett tésterem.
Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, száraz.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Uj-Arad, március 15.

Alig 2—3 napig tartó szárazság után ismét esőt kaptunk és a tavaszi mezeli munkálátokat félbe kellett hagyni, míg a talaj eléggé felszikkad.

Az utak rongált állapotban vannak, de a csekély kinalat is okozta a mai gyenge hozatalt, melyre mintegy 1000 mm. buza és 800 mm. tengeri hozatott be.

Néhány tétel búkkönyvetőmag 4.10—4.20 K.-val kelt el.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

- Buza I-ső minőségű 7.50—7.60.
- Buza közép 7.20—7.30.
- Tengeri 4.30—4.90.
- Rozs névleges jegyzés 5.30—5.90.
- Arpa névleges jegyzés 4.90—5.00.
- Zab névleges jegyzés 5.00—5.10.
- Irányzat változatlan lanya.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 15.

Delitőzsde. Buzakínálát mérsékelt, vételkedv korlátozott. Lanya irányzat mellett 35,000 métermazsa került forgalomba, 2 $\frac{1}{2}$ —5 fillérig olcsóbb árakon. Egyéb gabonának közül rozs 5 fillérrel olcsóbb. Időjárás szép.

Zárulat 12 órakor:

Buza áprilisra	8.25—8.26
Buza októberre	8.15—8.16
Rozs áprilisra	6.52—6.53
Rozs októberre	6.62—6.63
Zab áprilisra	5.47—5.49
Zab októberre	5.62—5.63
Tengeri májusra	5.25—5.26
Tengeri júliusra	5.35—5.37
Repce augusztusra	11.30—11.40

Zárulat 5 órakor:

Buza áprilisra	8.16—8.17
Buza októberre	8.03—8.09
Rozs áprilisra	6.50—6.51
Rozs októberre	6.50—6.51

Zab áprilisra	5.47—5.48
Zab októberre	5.24—5.25
Tengeri májusra	5.24—5.25
Tengeri júliusra	5.35—5.37
Repce augusztusra	11.30—11.40

Zárul 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	642.75
Magyar hitelrészvény	764.50
Leszámítolóbank részvény	458.—
Rima-Murányi vasmű részvény	479.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	641.25
Közuti vasut	537.—
Váresi villamos vasut részvény	322.—

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi január hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.06
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Gyorsvonat délután	4.21	Személyvonat d. u.	3.32
Személysz. tv. d. u.	4.45	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szv. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Gyorsvonat reggel	8.06
Soborsinig délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.07	Radnáról délután	2.36
Radnára délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.18	Radnáról vas. és ün. e.	8.13
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.50
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.35
Vegyesvonat reggel	7.10	Vegyesvonat este	7.06
Személyvonat d. u.	4.11	Személyvonat éjjel	10.33
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonról sv. reg.	8.08
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat délelőtt	11.—
Gurahonc sv. d. u.	4.30	Személyvonat este	6.56
		Pankotáról sv. este	9.20

IDEGENEK ARADON.

— Március 14. —

Fehér Kereszt szálloda. Fied Soma utazó Bécs. — Bauer János utazó Bécs. — Stern Armin utazó Budapest. — Rosenberg József utazó Budapest. — Stojkovic Antal honvéd huszár főhadnagy Szeged. — Csermák Ignác kaptány Nagyszében. — Itápecky Ferenc főhadnagy Nagyszében. — Rcsenberg József gazdasz Radna. — Baró Korb Tivadar birtokos Nagyhalmagy. — Hollaky Imre birtokos Déva. — Pechl József tisztartó Blumenthal. — Konstantin György utazó Budapest. — Gaal Bertalan utazó Budapest. — Janesa Ignác utazó Bécs. — Hausner József utazó Budapest. — Brandstädter Ottó utazó Bécs. — Avramescu Pahanus dr. ügyvéd Lugos. — Központi szálloda. Vukulescu Titusz szolgabíró Borosjenő. — Bandonelli Jenő erdész Menyháza. — Havas Bernát utazó Budapest. — Pallesler Nándor igazgató Bécs. — Körvely Andor mérnök Budapest. — Zimmermann Henrik igazgató Hanover. — Oskó Géza utazó Hécs. — Farkas Odón p. ü. tanácsos Eger. — Brück Ignác utazó Budapest. — Vogel Vilmos utazó Budapest.

Rohitsi „Styriaforrás” gyógyvíz.

Gyomerdaganatok és görceék, Bright-féle tödőgyulladás, Hörg és gégebántalmak, Gyomor és hájhurut, Csukorbetegség, Nekéz azékelés, Májbajok ellen.

Nagyszerné eredmények I

Nagybani raktár Magyarország részére: Hoffmann József Budapest, Bathery-utca 8. 3496

Könyv- és Papir- Bazár.

**A végeladás alatt volt
Révész Nándor-féle
könyv- és papirkereskedés
áruit
megvettük,**

és a megmaradt áruk, u. mint:
könyvek, regények, diszművek,
ifjúsági iratok, imakönyvek, jogi
és szakirodalmi művek, ugyszin-
tén üzleti könyvek, írópapírok,
levélpapírok, borítékok, diszlevél-
papírok, doboz-levélpapírok, vala-
mint az összes

könyv- és papirkereskedéshez tartozó áruk
az eddigi áraknál
tetemesen olcsóbban
fognak eladatni

Szabadság-tér 3. sz.

Deutsch Testvérek volt üzlethelyisége mellett,
(Reisinger-ház.)

Kiváló tisztelettel:

INGUSZ I. és FIA

ARAD,
Alkalmi könyv- és papir-bazára.

CSARNOK.

A hirtelen ember.

Irta: Osehev Antal.

(Folytatás.)

Ebéd után kinn szivarozom a verandán, amikor hozzám lép a mama, megszorítja a kezemet s remegő hangon szól:

— Ne essék kétségbe Miklós! Mondhatom, olyan szív — de olyan szív! . . .

Megyünk az erdőbe. Warenyka ismét a karomba kapaszkodik s belefurja magát az oldalamba. Kimodhatatlanul szenvedek, de türelemmel viselem sorsomat. Végre megérkezünk.

— Miért olyan szótalan? Olyan csendes? — kérdi Warenyka sóhajtva.

Ostoba egy kérdés! Hát miről beszéljek vele? Mi van közös kettőnkben?

— De hát mondja meg legalább — unszol a leány.

Töröm rajta a fejemet, hogy valami könnyen megérthetőt mondjak neki; egy kis szűnet után megszólalok.

— Az okatlan erdőirtás igen káros Oroszországra.

— Miklós — sóhajtja Warenyka s ismét pirosodni kezd az orra — látom mindenáron ki akar térni a nyilatkozás elől s hallgatással akarja magát megbosszulni. Látja, hogy érzelmei nem találhatnak viszonzásra, most egyedül akarja viselni keserű sorsát — ó, ez borzasztó Miklós!

És hevesen megragadja a kezemet, miközben orra egyre pirosabb lesz.

— Mit szólna ahhoz, ha az a leány, akit szeret, viszontszerellem helyet örök barátságát ajánlaná föl önnek?

Fogalmam sincs róla, mit válaszoljak erre a beszédre. Először is nem vagyok szerelmes senkibe, másodsor mit kezdjek az ő barátságával?

Warenyka eltakarja kezével az arcát s halkán, mintegy magához beszél.

— Hallgat — elvárja tőlem, hogy fölládozzam magamat. De hiába, nem tudom szeretni, hisz szívem a másé. Mégis meg kell gondolnom a dolgot — minden erőmet össze kell szednem s talán mégis képes leszek fölládozni a magam boldogságát — hogy ezt itt megmentssem a kétségbeeséstől.

Közben beesteledik. A fák mögött megjelenik a hold. Mély csönd és szénallat tölt be mindent. A kalapom után nyulok s haza akarok menni.

— Maradjon! Mondanom kell önnek valamit — suttog Warenyka.

Valami előérzet azt sugja nekem, hogy most mindjárt kellemetlenség ér, de udvariasságból ott maradok. Warenyka megragadja a karomat s a fasorba fordulunk. Egész valója izgatottságot árul el, sápadt, nehezen lélegzik s úgy látszik, mindenáron ki akarja ficamítani a karomat. El nem tudom képzelni, mi baja.

— Hallja tehát — dadogja halkán. — Nem, nem tudom, nem lehet! . . . Valamit akar mondani, de tévővázik. Végre látom az arcán, hogy elhatározásra jutott.

— Miklós, az öné vagyok! Nem szeretem ugyan, de örök hűséget ígerek. — S oda veti magát a mellemre, de a következő pillanatban ismét visszapattan.

— Jönnék, — suttogja. — Isten veled. Holnap tizenegy órákor a kiskerti házban lesz! Isten veled.

Eltűnik. Még mindig nem eszmélve, dühösen indulok hazafelé.

Az adók a multban s a jövőben várnak reám, de nem tudok dolgozni. Magamon kívül vagyok, mondhatnám, hogy dühögök. Az erdőbe is nem vagyok zöld ifjone, hogy így bánjanak velem. Azonfelül hirtelen a természetem, s nagyon merész dolog velem tréfálni. A szobaleány vacsorázni hív.

— Mars ki! — rivallok reá. Ez a hirtelen harag igazán nem kecsegtett semmi jóval.

(Vége következik.)

Nemzeti színház.

Bérlét 150. sz.

Páradán.

Szerdán, 1904. évi március hó 16 án:

Az ember tragédiája.

Dramai költemény. Irta: Madách Imre. Színre alkalmazta: Paulay Ede. Zenéjét szerzette: Erkel Gyula.

SZEMÉLYEK:

Rafael angyal	Gőz Aranka.	Thersites	Németh J.
Gábor angyal	Aranyosy J.	Catulus	Bónis Lajos.
Mihály angyal	Almásy Lola.	Cluvia	Répásy G.
Lucifer	Zilahy Gyula.	Péter apostol	Békés Gyula.
Ádám	Könyves J.	Egy polgár	Juhász S.
Eva	Gazdi A.	1. boszorkány	Csigaházi E.
Rabszolga	Simon Jenő.	2. boszorkány	Pajor Agnes.
Demagóg	Ligeti V.	Tanítvány	Szilassy J.
Egy a népből	Juhai József.	Marquis	Marházi M.
Crispos	Győre Alajos.	Vénasszony	Bácsné.

Keszede este 7 és fél órákor.

Kenesei Keneseyné szül. egri, nemeskürthi és sebestényi Sebestény Margit, ugy fia Pista, valamint nagynénje, egri, nemeskürthi és sebestényi Sebestény Antónia és az összes rokonság nevében is megtört szívvel tudatja, hogy a szeretett édes anyja, illetve nagyanyja és rokon

özv. egri, nemeskürthi és sebestényi

SEBESTYÉNY GÉZÁNÉ

szül. egri, nemeskürthi és sebestényi

SEBESTYÉNY SZIDÓNIA

1904. március hó 14-én, életének 59-ik évében történt gyászos elhunytát.

A meghaldogult drága halott földi maradványai 1904. március 15-én d. u. 8 órákor fognak I. ker. hidegkúti-uti 72. sz. házban a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és onnan Möríczföldre szállítva, március hó 16-án d. u. 8 órákor ismét beszentelve a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozatok a Ferencrendiek templomában, Bagotán és a Möríczföldi kegyuri plébánia templomban fognak az egek Urának bemutatni.

Isten adjon neki örök nyugalmat!

Budapest, 1904. március 14-én.

Csutak Károly első temetés-rendező intézet. Entrepriise des pompes funébres. Szt.-Margit részvényt. Aradon.

Limbek János

első magy. kir. szab. érekeperső-gyára és temetérendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Özv. Schönauer Károlyné a maga, ugy az alólírottak nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatja a forrón szeretett és felejtethetetlen jó édesanya, nagyanya, dédanya és rokon

özv. Hofbauer Györgyné szül. Hartmann Annának,

f. évi március hó 14-én éjjeli 3/4 12 órákor, életének 84-ik évében, hosszas szenvedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után történt jobblétre szenderültét.

A boldogultnak földi maradványai március 16-án d. u. 1/4 órákor fognak Halász utca 12. számú saját házában a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szt. mise a boldogult lelki üdvéért március hó 17-én d. e. 8 órákor fog a helybeli főt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Aldás és béke lengjen hamvai felett!

Arad, 1904. március 15-én.

Székely Károly és neje szül. özv. Hartmann Jánosné, Mihályi Gizella, özv. Hartmann Józsefné, unokái, sógornói.

17. Székely Károlyka, dédunokája.

Az aradi ipartestületi betegsegelyzo-penztar zarszamadasa.

A szamvizsgalo-bizottsag jelentese.

Tekintetes igazgatóság!

Alólrottak alapszabályszerü kötelességünkhöz képest a lefolyt évben az aradi ipartestületi betegsegelyzo-penztari kezelést figyelemmel kísérvén, a fő- és mellékkönyveket, pénztári naplót és utalványozásokat rendszeresen megvizsgáltuk, a pénztári álladékokat rovanésoltuk, minek alapján jelentjük, hogy a bemutatott számadások, illetve naplók, utalványok és könyvek teljesen rendben találtak.

Aradon, 1904. március 3-án.

Benkő József, s. k.
fb. tag.

Hoffmann Viktor, s. k.
fb. elnök.

Ackermann Ferencz, s. k.
fb. tag.

BEVÉTEL.

Számadási zárlat 1903. évről.

KIADÁS.

1. Pénztári számla — — — — —			572	34	1. Igazgatás:				
2. Tagsági járulékokból					a) tisztviselők és szolgálk fizetése —	5412	72		
a) biztosításra kötelezettek — —	21068	90			b) irodahely és rendelő szoba bére	700	—		
b) tanoncok és munkaadók 1/3 után	10656	14	31725	04	c) irodai költségek, nyomtatványok, fűtés, világítás, szolgálgyenruha stb.	720	30		
3. Önként belépők felvételi díjából —					d) mosás, pénztár áthelyezés stb. —	133	58	6966	60
4. Kamotokból a tartalék alapra:					2. Beteg ellátás:				
a) az 1933. sz. posta cheq. betét után	16	97			a) kifizetett táppénzek — — —	8401	50		
b) a 14000 korona járadék után — —	542	—	558	97	b) " kórházi ápolási díjak —	2887	32		
5. Nyomtatványok — — — — —					c) " gyógyszerért — — —	4072	30		
6. Táppénz visszatérítés — — — — —					d) " fürdőkért — — —	117	80		
7. A biztosítéki betétből kivetetett —					e) " gyógyászati eszközök —	370	02		
					f) " orvosok fizetése — — —	5479	64		
					g) " fuvardíjak — — —	72	70	21401	28
					3. Temetési segély — — — — —			1280	—
					4. Tartalék alapra elhelyezve:			2000	—
					5. Az 1933. sz. postatakarékpénztárba			658	97
					tételezett — — — — —			3	24
					6. Visszatérítés — — — — —				
					7. Egyenleg mint pénztári maradvány				
					a) a postatakarékpénztárban — — —			829	54
					b) kézi pénztárban — — — — —				
			33139	63				33139	63

Arad, 1903. december 31-én.

Az igazgatóság:

Schwartz Lajos, s. k. hely. pénztárnok. Berán Antal, s. k. elnök. Kiss Ferencz, s. k. titkár. Faragó Béla, s. k. könyvvezető ellenőr. Somogyi Sándor, s. k. ellenőr.
Jakoby János, s. k. Czákó Mihály, s. k. Rosmanith Albert, s. k. Barthel János, s. k. Bauer Béla, s. k. Heim Ferencz, s. k.
Orth Lajos, s. k. Glutig Lajos, s. k. Mészáros János, s. k. Joannovits Antal, s. k.

A felügyelő-bizottság!

Jelen számadási zárlat általunk tételtől-tételre átvizsgáltatott, a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítva, egyező és mindenben helyesnek találtak.

Arad, 1904. március hó 3-án.

Ackermann Ferencz, s. k. szv. b. tag. Hoffmann Viktor, s. k. szv. b. elnök. Benkő József, s. k. szv. b. tag.

MÉRLEG

VAGYON.

az aradi ipartestület betegsegelyzo penztar vagyonarol 1903. december 31-en.

TEHER.

Pénztár készlet — — — — —			829	54	Hitelezők számlája:				
Értékpapír számla:					Fel nem vett táppénzekért — — —	86	70		
az 1933. sz. cheque biztosítási betét —	100	—			" " " kórházi ápolási díjakért	686	40		
betét kamat — — — — —	6	38			" " " gyógyszer árúért — — —	927	21		
az 594,002. sz. posta takarékpénztári —	594	17			Előre fizetett járulékokért — — —	23	90	1724	21
betét — — — — —					Tartalékalapra elhelyezendő volt:				
16,000 korona értékű 4% magy. korona					1892—1902-ig terjedő 10 évi átlag az				
járadék 99.40 árfolyammal mint tény-					1891. évi XIV. t.-cz. 14. §. értel-				
leges tartalékalep — — — — —	15904	—	16604	55	mében			30548	62
Árfolyam nyereség:					Egyenleg mint vagyon álladék — — —			5144	37
1893—1903. évig tartalék-alapra tény-									
leg elhelyeztetett — — — — —	15621	89	282	11					
Ingóságai számla:									
Leltár szerint — — — — —	1072	97							
50% leírás — — — — —	53	65	1019	32					
Adóok számlája:									
Tagdíj hátralék — — — — —	6728	43	4037	06					
40% leírás — — — — —	2691	37							
A tartalék-alap követelése még — — —			14644	62					
			37417					37417	20

Arad, 1903. december hó 31-én.

Az igazgatóság:

Schwartz Lajos, s. k. hely. pénztárnok. Berán Antal, s. k. elnök. Kiss Ferencz, s. k. titkár. Faragó Béla, s. k. könyvvezető ellenőr. Somogyi Sándor, s. k. ellenőr.
Jakoby János, s. k. Czákó Mihály, s. k. Bauer Béla, s. k. Barthel János, s. k. Rosmanith Albert, s. k. Glutig Lajos, s. k.
Orth Lajos, s. k. Mészáros János, s. k. Joannovits Antal, s. k. Heim Ferencz, s. k.

A felügyelő-bizottság!

Jelen mérlegszámlát megvizsgálván, a felállítást helyesnek, a felüntetett vagyon értéket meglévőnek találta

Arad, 1904. március 3.

Ackermann Ferencz, s. k. szv. b. tag. Hoffmann Viktor, s. k. szv. b. elnök. Benkő József, s. k. szv. b. tag.

Meghívó!

Galsa hegyközsége

folyó évi márczius hó 24-én d. e. 9 órakor tartja

rendes tavaszi közgyűlését,

melyre az érdekelt szőlőbirtokos urak ezennel tisztelettel meghívotnak.

T á r g y:

- 1-ször. Hegybiró lemondása folytán üresedésbe jött hegybiró állás betöltése.
 - 2-ször. előirányzatok tárgyalása az 1904. évre.
 - 3-ször. Mult évi számadások felülvizsgálata, jóváhagyása, ugy a felmentvény megadása.
 - 4-szer. Egyéb indítványok.
- Galsán, 1904. évi márczius hó 13-án. 742
- Szabó Lajos. Scherer Károly, hegyszéki jegyző. hegyszéki elnök.

3455—1904. kh.

Hirdetmény.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak motoros kocsjának közlekedése óta előfordult oly eset, hogy serdületlen gyermekek a sínekre köveket raktak, a haladó kocsival, annak közvetlen közelében versenyt futnak és a lépcső deszkára felkapaszkodnak, mely körülmény részint vasuti szerencsétlenség, részint elgázolás okozója lehet.

Az 51201—1887. sz. belügyministeri rendelet alapján közhírré teszem, hogy oly esetekben, a midőn 12 évnél fiatalabb gyermekek a vasuti sínekre köveket raknak, ily köveket a sínek és védő gerendák között ékelnek, a vasuti átjárók korlátait felnyitják vagy beteszik, a vasuti jelzőket megfordítják, a vasutakat kövel dobálják, a haladó kocsival annak közvetlen közelében versenyt futnak és a lépcső deszkára felkapaszkodnak s általában hasonló közveszélyű cselekményekkel a vasuti közlekedés és saját életük biztonságát veszélyeztetik, a szülők, rokonok, gyámok és felügyelők, kiknek gondjaira a gyermekek bízva vannak, a kellő felügyelet elmulasztása által kihágást követnek el, mely esetekben az 1887. évi VIII. t.-cz. 2 §-ában jelzett cselekményekre fordítando 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén a megfélemlítő elzárással fognak büntettetni.

Arad, 1904. évi márczius hó 6.

Sarlot, főkapitány.

Feltűnő újdonság!
DELICE Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
 egyszer veszi és többé mást nem szívhat.
 legjobb valódi francia
SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Weitzer János toll.
 Bebeza
 kor. 40 fill.
 Nikkelezett aczélból.
 Kapható: Ingnusz I. és Flánál.
 Telefon 517.

Egy csoda hangszer!
 a **Trombino.**

Tanulás és hangjegy ismeret nélkül azonnal játszhatja mindenki rajta a legzebb dalokat, táncdarabokat, indulókat, u. m.: Sackingeni trombitás, Sei nicht bös, Beim Souper, Radeczky induló stb. és még 200 más kiváló zenedarabot, ezen az újtalálmányu, ki-tűnő és elegánsan kiállított trombitán az u. n.

„Trombino“-n.

A Trombino a jelenkor legszenzációsabb találmánya és mindenütt nagy feltűnést kelt, különösen akkor, ha valaki egy társaságban egyszerre csak mint kűrtművész lép fel, holott az illetőnek ezen tehetségéről azelőtt senki tudomással nem bírt. Minden dal tanulás, fáradság és öröklődés nélkül azonnal játszható, csak a megfelelő hangjegy szalagot kell beilleszteni. **Pompás zene, szép és erőteljes hangokkal.** Mulatságoknál, társaságokban vagy otthon, a legzebb szórakozás. Kerékpár-, kocsi- vagy gyalog-kirándulásoknál, csónakázásnál a legmulattóbb kísérő. Tánczhoz vagy énekkísérethez kiválóan alkalmas. A Trombino gazdag tartalmu daljegyzékkel együtt, melyben könnyen megérthető magyarázat is van: I. minőség finom nickelezéssel 9 dallal 3 írt 50 kr. II. minőség finom nickelezéssel 18 dallal 6 írt 50 kr. Dal-lemezek az I. minőséghez darabonként 30 kr., a II. minőséghez 50 kr.

Egyedüli szétküldési hely stánvétél

242

KERTÉSZ HENRIK, Bécs, I. Fleischmarkt 18—976.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

**Kellemes ízű, friss, fehér
 Hajós-féle
 Csukamájolaj**

ára egy üvegnek 2 korona.

Cséplőgép-, nagyobb műhely-, gyár- és malom-tulajdonosok
 figyelmébe!

A 78.595—IV. b) 1903. sz. nagyméltóságú m. kir. belügy-miniszteri körrendeletnek szigoruan megfelelo, tökéletesen felszerelt és kiállított 162

Mentőszekrény

jól záró kemény faszekrényben legolcsóbb ár mellett kapható.

Fontos tudnivaló tüdőbetegeknek!!

A törvényesen védett „Sylol“ az egyedüli szer, mely minden-sen védett féle légzőszervi bajoknál rand-kivüli jó hatással bír. Az éjjeli izzadást teljesen megszünteti. A testsúlyt gyarapítja. Heptikás embereknek valóságos megváltója. Ára egy üvegnek 3 korona.

Kapható az egyedüli feltaláló és készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Az építető közönség szives figyelmébe!

Tisztelettel van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Aradon, Kossuth-utca 26. sz.** a. ujonnan berendezett **építési vállalkozó irodát** nyitottunk.

Elvállalunk mindennemű e szakmában vágó építkezési munkálatok szakszerű és pontos kivitelét, gazdasági épületek és uradalmi telepek fentartását évi áta any összegben. Tervek és költségvetéseket megrendelésre készitünk szolid árakban. — Az építető közönség kegyes megbizását kérve, vagyunk

kiváló tisztelettel

Kállay Ernő és társa

képesített kőműves mester.

Dengelegy és Stern

kértiszabók

Aradon, Atzél Péter-utca, Színház épület.

Mértékszerinti rendelések a legujabb divat szerint kifogástalan csinos kivitelben készitettek, úgy, hogy a legmagasabb igényeknek is megfelelenek.

→ **Haza! és külföldi szövetek raktára.** ←

Jutányos, pontos kiszolgálás!

**Az érdekelt
 malom, gyár, bánya és cséplőgépek**

tulajdonosai figyelmébe ajánljuk a legujabb 73.595/1903. IV. b) számú miniszteri rendeletnek teljesen megfelelőleg berendezett és kiállított

mentőszekrényeinket

melyeknek készletben léte a gyár és gépvizsgálatoknál szigoruan megkivántatik.

Fenti mentőszekrények kiegészítésére szolgáló egyes kellékek külön is kaphatók.

Vojtek és Weisz.

drogueria és parfumeria nagykereskedésében

ARADON.

PAGLIANO-SYRUP

Óvakodjunk utánzatoktól.

Csakis világoskék gyári jellel ellátott üveget kérjünk, amelyen **PAGLIANO GIROLAMO** tanár aláírása látható.

vértisztító- és edző-szer

1838-ik év óta biztos sikerrel használatban.

Készítője: **PAGLIANO GIROLAMO** egyetemi tanár
 FLORENZ — Via Pandolfini — (Olaszország.)

Minden nagyobb gyógyszerárban kapható.

Raktár: **Gutori Földes Kelemennél.**

APRÓ HIRDETESEK.

Elsőrendű

nehéz, vastag pörkölt szalonna kapható **Meistrovich Jánosnál** Aradon. 653

Nagymennyiségű Maculatura

eladó az Aradi nyomda Részv. Társaságánál.

Árvaházzal szemben

(Kiss Ernő-utca 7. sz.) telkek eladók. 723

Megvételre keresek

egy 6-10 holdnyi Gyorokon vagy Ménesen fekvő termőszőlőt. Faragó Samu, Boros-Báni-tér 11. 735

Automobil,

használt, 4 személyes, 6 1/2 lóerjű, teljesen jó karban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 736

Arad, esetleg a szomszéd

megyékben óhajtanék egy jó forgalmu vegyesáru üzletet átvenni, amely egy ifju párnak megélhetést nyújt, maximum négyezer korona értékben. Ajánlatokat „Török” alatt a kiadóhivatal továbbítja. 739

Irodai teendők végzésére

kicsasszony szép írással, magyar német nyelv szükséges, jól számol, ajánlatát M. K. alatt a kiadóhivatalhoz kérem. 740

500—1000

koronát kereshet

minden risikó nélkül, minden különös előképzettség nélkül havonként teljesen költségmentesen.

Tessék ajánlatot küldeni **Konstant. Eisele** névre Stuttgart Ludwíg-strasse 56. „E. 87” jelige alatt. 599

Alkalmi bevásárlási forrás. DEUTSCH IZIDOR

éras és ékszerész
ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.
Arany-, ezüst- és zálogjegyek megvételnek. 92

Hirdetmény.

Az 1904. évi február hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által beterjesztett összeírású jegyzék 4 drb. ívét. az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1904. évi március 12-ik napjától számítandó 8 napra a fogyasztási adófelügyelőség hivatalos helyiségében közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek névszerint Sipos Imre, Blau Ármán, Fiszler János, Rozsnyay Káimán és dr. Rozsnyai József, a kik italmérési engedélyt kaptak nem csak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve az érdekelteken kívül a kereskedelmi testület és ipartestület is nyújthat be a városi fogyasztási adófelügyelőséghez észrevételeket.
Arad, 1904. évi március hó 5
A városi tanács.

Kérjünk kizárólag Globus-Tisztítószert

mint az itt látható kép

mert sok értéktelen

utánzat

ajánlatik. 3499

Fritz Schulz jun.

Aktiengesellschaft, Leipzig, u. Rger.

Van szerencsem a nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy b. i. és külföldi bevásárlási utamról nazaérkeztem és a legelegánsabb

tavaszi és nyári virág-, cheth és tülkalapok

a legnagyobb választékban kaphatók, melyek a legkényesebb igényeknek is megfelelnek.

Gyászkalapok mindig raktáron vannak.

Javitásokat elfogadok.

Kalapdiszek fátolok és menyasszonyi koszorúk d. választéka. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri 726

Madmoiselle Serah

(Löwenberg S.)

Andrássy tér 20. sz.

ALAPITTATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.

Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg. 73

ALAPITTATOTT 1890.

Tavaszi szövetek, Costüm kelmék különösen feketében megérkeztek.

500 vég

vásznót szereztünk be raktárunkra még az áremelkedés előtt. Így azon helyzetben vagyunk, a n. é. közönségnek azokat még jutányos áron felajánlani.

Tiszta czérna vászon

5/4 széles, ágynemű és erősebb női ingekre alkalmas, egy vég 23 méter **16 forint.**

Vékonyabb szálú egész finom, ágyneműnek vagy finom női ingeknek, egy vég **17 frt 50 kr.**

Alsó és paplanp. d. vásznak, ugyszintan **valódi Rumburgi 54 rőtös 30 és 35 frt.**

Ezen vászon minőségek évüzedek óta kipróbáltak, feltétlen elsőrendű minőségűek, melyek tartóssága és megbízhatóságokért teljes felelősséget vállalunk. 66

Vászon maradékok legfinomabb minőségű mindenkor olcsón kaphatók.

**LEGKITÜNÖBB MINŐSÉGŰ
CHIFFONNOK
ASZTALNEMŰEK
KÁVÉS KESZLETEK
TOROLKOZÓK
TORLO RUHÁK
ZSEBKENDŐK
ROSENBLÜH H. ÉS TSA.**

**CERNAVÁSZON
ES
FEHERNEMŰ
OSZTÁLYUNK
CSAK IS A
LEGJOBB
GYARTMANYOK
EREDETI
GYÁRI ÁRAK
ROSENBLÜH H. ÉS TSA.**

Tavasza
rendeljen czipőt
Seelinger M. Andor
mintacsipészében 687
Arad, Szabadság-tér 4.
**Férfiak
ingyen kapnak**
olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a hásiorvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat Medical Institutnak az alatt jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelésezájából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki írhat érte bárholonnan magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon meg ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne. Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendők. 4814

Legujabb
Tavaszi

Angol női

 Hawelock

Köpenygallér.

Leány- és gyermek-felöltők.

Legujabb szabásu

D i v a t a l j a k
és ingblousok

rendkívül nagy választékban

STERN M. A. női felöltő
áruházában

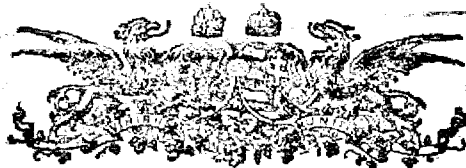
Aradon, Andrassy-tér, az új Minorita templommal szemben.

Alapítatott 1875.

Városi és megyei telefon 238.

Szabott árak!

Városi és megyei telefon 457. szám.

ALAPITTATOTT 1845.

Szabott árak!

Városi és megyei telefon 457. szám.

Neumann M.

csász. és kir. udvari szállító

férfi-, fiu-, gyermek- és leányka-ruha telepe
ARADON, a „Fehér Kereszt” mellett.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a legjobb minőségű kész árukban.

Teljes férfi öltönyök:

Sacco öltöny csikozott vagy mintázott szövetből	26-30	koronáig
Dívtos csikozott v. mintázott cheviotból	35-50	"
Zsolnai kék cheviot admirál	30-44	"
Legujabb divatszövetekből	36-50	"

Férfi felöltők:

Sötét szürke vagy drapp coachmen	24-36	"
Finom cheviotból fekete vagy kék	24-50	"
Sötétszürke angol cheviotból	30-50	"
Sötétszürke és csikozott double szövetből	34-44	"

Fiu öltönyök:

Tengerész costumök kék cheviotból	14-20	koronáig
Szürke, kék vagy drapp kamgarnból	14-22	"
Iskola öltönyök zsolnai egyszínű vagy mintázott chevitt	10-18	"
Vadász öltöny szürke lodenből	16-24	"
Fiu öltöny térd nadrággal csikos szövetből	16-25	"
Fiu öltöny hosszú nadrággal, csikos szövetből	22-35	"
Fiu felöltő sötét kék és drapp színben	13-18	"

738

Mérték szerinti megrendelések pontosan eszközöltetnek.